

Број, Numer 0202-4379/2

Дата, Data 25-06-2024

СКОПЈЕ - SHKUP

Врз основа на член 25 од Статутот на ЈП Водовод и канализација Скопје,
Управниот одбор на ЈП Водовод и канализација Скопје на својата **45**
(четириесетипетта) седница одржана на 25.06.2024 година донесе

ОДЛУКА

**За усвојување на Извештајот на независните ревизори за 2023
година на ЈП Водовод и канализација Скопје**

Член 1

Се **УСВОЈУВА** Извештајот на независните ревизори за финансиските
извештаи за 2023 година на ЈП Водовод и канализација Скопје.

Извештајот на независните ревизори е составен дел на оваа Одлука.

Член 2

Се задолжува Директорот на ЈП Водовод и канализација да го достави
Извештајот на независните ревизори за 2023 година до Централен регистер на
РСМ.

Член 3

Одлуката стапува на сила со денот на нејзино донесување.

Доставено:

-Архива

-Директорот

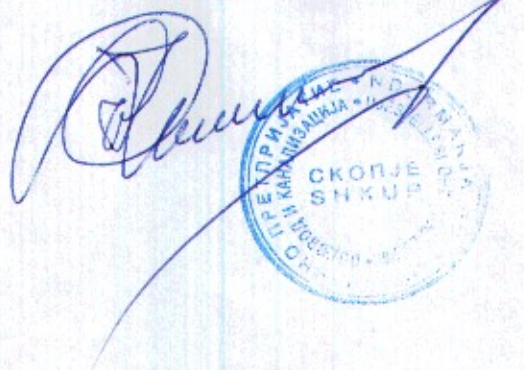
-Сектор финансии, сметководство и комерција

УПРАВЕН ОДБОР

KESHILLI DREJTUES

Претседател -Kryetar

Идриз Орана- Idriz ORANA

ЈП ВОДОВОД И КАНАЛИЗАЦИЈА-Скопје
NP UJESJELLESИ DHE KANALIZIMI-Shkup

Финансиски извештаи
за годината што завршува на
31 декември 2023 и
Извештај на независните ревизори

СОДРЖИНА

	Страна
Извештај на независните ревизори	1 – 4
Извештај за финансиската состојба	5
Извештај за сеопфатната добивка	6
Извештај за промените во главнината	7
Извештај за паричните текови	8
Белешки кон финансиските извештаи	9 - 40
Прилог 1 – Годишен извештај	
Прилог 2 –Годишна сметка	

ИЗВЕШТАЈ НА НЕЗАВИСНИТЕ РЕВИЗОРИ**ДО РАКОВОДСТВОТО И СОПСТВЕНИКОТ НА ЈП ВОДОВОД И КАНАЛИЗАЦИЈА-Скопје
NP UJESJELLESI DHE KANALIZIMI-Shkup***Извештај за финансиските извештаи*

Бевме ангажирани да извршиме ревизија на приложените финансиски извештаи на ЈП ВОДОВОД И КАНАЛИЗАЦИЈА-Скопје NP UJESJELLESI DHE KANALIZIMI-Shkup („Претпријатието“), кои се состојат од извештај за финансиската состојба на ден 31 декември 2023 година и извештајот за сеопфатна добивка, извештајот за промени во главнината и извештајот за парични текови за годината што завршува на 31 декември 2023 година и прегледот на значајни сметководствени политики и останати објаснувачки белешки.

Одговорност на раководството за финансиските извештаи

Раководството е одговорно за подготвувањето и објективното презентирање на финансиските извештаи во согласност со сметководствените стандарди кои се применуваат во Република Северна Македонија и интерна контрола за која раководството смета дека е неопходна за подготвување на финансиските извештаи кои не содржат материјално погрешно прикажување, без разлика дали тоа е резултат на измама или грешка.

Одговорност на ревизорот

Наша одговорност е да изразиме мислење за овие финансиски извештаи врз основа на ревизијата спроведена во согласност со Законот за ревизија и стандардите за ревизија кои се во примена во Република Северна Македонија. Заради прашањата опишани во Основите за воздржување од давање мислење, ние не бевме во можност да собереме доволни и соодветни ревизорски докази како основа за ревизорско мислење.

Основи за воздржување од давање мислење

Како што е наведено во Белешките 3.2, 3.4 и 5 кон придружните финансиски извештаи, недвижностите, постројките и опремата за годината што завршува на 31 декември 2023 година се признати во износи кои се базирани на порано важечките сметководствени прописи на Република Северна Македонија пред 2005 година кои пропишувале ревалоризација на набавната вредност и на исправката на вредноста на недвижностите, постројките и опремата со примена на коефициенти базирани на зголемувањето на општиот индекс на цени на ниво до евидентирани трошоци или ревалоризираните износ и акумулираната амортизација. Ефектите од ревалоризацијата иницијално биле евидентирани како ревалоризациска резерва во рамките на капиталот на Претпријатието, а последователно биле прекнижени на сметките на акумулираните добивки. Ваквиот сметководствен третман не е во согласност со барањата на МСС 16 - Недвижности, постројки и опрема, ниту со барањата на денот на првата примена на МСФИ 1 - Примена на Меѓународните стандарди за финансиско известување за прв пат, што се во примена во Република Северна Македонија. Понатаму, инвестициите во тек во износ од 535,251 илјади денари на 31 декември 2023 година вклучуваат капитализирани трошоци во износ од 127,263 илјади денари, чија изградба на датумот на овој Извештај била неизвесна. Претпријатието не извршило и не доставило на располагање тестирање, односно проверка дали недвижностите, постројките и опремата се обезвреднети на ден 31 декември 2023 година, односно дали нивната надоместлива вредност е помала од вредностите искажани во финансиските извештаи во согласност со Меѓународниот сметководствен стандард (МСС) 36 “Обезвреднување на средства” што е во примена во Република Северна Македонија. Дополнително, Претпријатието не извршило целосно усогласување на фактичка состојба на недвижностите според имотните листови со регистарот на недвижностите и со евидентираната сметководствена состојба на недвижностите на датумот на известување. Било какви разлики кои би биле идентификувани доколку биде направено такво усогласување, би можеле да имаат материјално значаен ефект за финансиските извештаи на Претпријатието на 31 декември 2023 година и за годината што тогаш завршува. Последователно во текот на 2023 година, Раководството на Претпријатието продолжило со усогласување на сметководствената и фактичката состојба на недвижностите, преку постапка за добивање решение за утврдување на правен статус на бесправно изградените објекти пред повеќе општини на територијата на Град Скопје, изработка на геодетски елаборати со цел запишување на правото на сопственост и стекнување имотни листови. Поради сето ова, а имајќи ја предвид природата на евиденциите на Претпријатието, ние не бевме во можност да ги утврдиме ефектите врз вредноста на недвижностите, постројките и опремата на финансиските извештаи на Претпријатието на ден 31 декември 2023 година, како и евентуалните ефекти на нето загубата за годината што тогаш завршува.

(продолжува)

ИЗВЕШТАЈ НА НЕЗАВИСНИТЕ РЕВИЗОРИ

ДО РАКОВОДСТВОТО И СОПСТВЕНИКОТ НА ЈП ВОДОВОД И КАНАЛИЗАЦИЈА-Скопје NP UJESJELLESI DHE KANALIZIMI-Shkup (продолжение)

Основи за воздржување од давање мислење (продолжение)

Како што е обелоденето во Белешката 6 кон придружните финансиски извештаи, на 31 декември 2023 година, нето сметководствената вредност на нематеријалните средства изнесувала 51,615 илјади денари, којашто вклучува нето сметководствената вредност на софтвер во подготовка во вкупен износ од 9,900 илјади денари, а кој е евидентиран во претходни години. Овој софтвер не бил ставен во употреба до датумот на овој Извештај и неговата имплементација на датумот на известување била неизвесна. Дополнително, Претпријатието на датумот на известување не изврши анализа за обезвреднување на нематеријалните средства, во согласност со барањата на МСС 36 „Обезвреднување на средства“. Соодветно, ние не бевме во можност да стекнеме разумно уверување во однос на евидентираната вредност на нематеријалните средства на Претпријатието на 31 декември 2023 година.

Како што е обелоденето во Белешката 13 кон придружните финансиски извештаи, евидентираната вредност на основната главнина на Претпријатието во сметководствената евиденција изнесува 1,933,711 илјади денари и истата не е регистрирана во Централниот регистар на Република Северна Македонија, односно според тековната состојба во Централен регистар на Република Северна Македонија не е наведен износот на основната главнина. Износот на основната главнина, како и износот и природата на останатиот капитал во износ од 38,469 илјади денари не се утврдени ниту во Статутот на Претпријатието. Како резултат на тоа, не бевме во можност да се увериме во евидентираната вредност на основната главнина, така што потенцијалните ефекти од усогласувањето и евентуалните промени на состојбата на основната главнина не се вклучени во финансиските извештаи на Претпријатието на 31 декември 2023 година.

Како што е наведено во Белешката 17 кон придружните финансиски извештаи, вкупните приходи врз основа на дистрибуција на вода за годината што завршува на 31 декември 2023 година изнесуваат 1,441,510 илјади денари. Врз основа на спроведените ревизорски процедури на расположливите информации и податоци идентификувавме дека дел од наведените приходи се признаваат врз основа на проценка на вредноста на дистрибуираните количини со примена на податоци од претходни периоди при што не е направено усогласување со фактички дистрибуираните количини на вода за известувачкиот период. Поради природата и комплексноста на ова прашање не бевме во можност да стекнеме разумно уверување за евидентираните приходи и побарувања од дистрибуција на вода, резултатот од работењето и потенцијалните даночни ефекти на ден и за годината што завршува на 31 декември 2023 година.

Како што е наведено во Белешките 3.5 и 10 кон придружните финансиски извештаи, Претпријатието врши исправка поради обезвреднување на побарувањата од купувачи кога постои објективен доказ дека Претпријатието нема да може да ги наплати побарувањата според нивните договорени услови. На 31 декември 2023 година, побарувањата од купувачи и побарувањата во име и за сметка на други правни субјекти изнесуваат 863,403 илјади денари кои вклучуваат доспеани, но необезвреднети побарувања постари од една година во износ од 209,893 илјади денари, за кои Претпријатието нема направено проценка за обезвреднување. Поради тоа, ние не бевме во состојба да ги утврдиме ефектите врз нето сметководствената вредност на побарувањата од купувачи на ден 31 декември 2023 година, ниту врз нето резултатот и потенцијалниот данок на добивка за годината што тогаш завршува.

Како што е наведено во Белешките 10 и 16 кон придружните финансиски извештаи, останатите побарувања и останатите обврски вклучуваат утужени побарувања во име и за сметка на ЈП Комунална Хигиена-Скопје во износ од 802,353 илјади денари, како и утужени побарувања во име и за сметка на ЈП Паркови и зеленило-Скопје во износ од 541,530 илјади денари кои претходно биле целосно обезвреднети во сметководствената евиденција на Претпријатието. Ваквиот сметководствен третман не е во согласност со прифатените сметководствени стандарди во Република Северна Македонија, според кои побарувањата се вреднуваат според нивната надоместлива вредност на крајот на периодот на известување. Понатаму, останатите обврски врз оваа основа не ги исполнуваат критериумите за признавање, во согласност со сметководствените стандарди кои се применуваат во Република Северна Македонија, според кои обврските се сегашна облигација, како резултат на минат настан чиешто подмирување вклучува отстапување на економски користи. Како резултат на тоа, останатите побарувања и останатите обврски се преценети за износ од 1,343,883 илјади денари на 31 декември 2023 година.

(продолжува)

ИЗВЕШТАЈ НА НЕЗАВИСНИТЕ РЕВИЗОРИ

ДО РАКОВОДСТВОТО И СОПСТВЕНИКОТ НА ЈП ВОДОВОД И КАНАЛИЗАЦИЈА-Скопје NP UJESJELLESI DHE KANALIZIMI-Shkup (продолжение)

Основи за воздржување од давање мислење (продолжение)

Како што е обелоденето во Белешките 3.8 и 9 кон придружните финансиски извештаи, на 31 декември 2023 година, нето сметководствената вредност на залихите изнесува 353,954 илјади денари, кои вклучуваат залихи во износ од 94,106 илјади денари за кои подолг период немало движење. Претпријатието не извршило детални анализи со кои би ги потврдило квалитативните карактеристики на залихите со цел утврдување на евентуални нефункционални залихи и не извршило детални анализи за утврдување на стратешките резервни делови, кои можат да се користат само со одредени ставки на недвижностите, постројките и опремата и за кои се очекува дека ќе се користат подолго од еден пресметковен период. Ваквите резервни делови претставуваат недвижности, постројки и опрема во согласност со МСС 16 – „Недвижности, постројки и опрема“. Согласно претходно наведеното, а и со оглед на природата на евиденцијата на залихите, ние не бевме во состојба да утврдиме кои залихи можат да се класифицираат како стратешки резервни делови, односно резервни делови кои ќе се користат подолго од еден пресметковен период, како ни евентуалните ефекти од сведување на вредноста на стратешките резервни делови на објективна вредност и искажување на истите како недвижности, постројки и опрема. Покрај тоа, ние не бевме во можност да се увериме дали и во кој износ е потребно да се изврши дополнителна исправка на вредноста за нефункционалните залихи за нивно сведување на пониската од набавната и нето реализационата вредност, како ни за евентуалните ефекти кои наведената исправка на вредноста може да ја има на финансиски извештаи на Претпријатието, вклучувајќи ги и потенцијалните ефекти на данокот на добивка, на ден и за годината што завршува на 31 декември 2023 година.

Како што е обелоденето во Белешките 3.15 и 25 кон придружните финансиски извештаи, на 31 декември 2023 година судските постапки против Претпријатието изнесувале 90,836 илјади денари, притоа Претпријатието не евидентирало резервирања од потенцијални загуби. Дополнително, за судски постапки против Претпријатието во износ од 87,635 илјади денари, правните застапници во своите дописи се изјасниле дека судските спорови ќе завршат на штета на Претпријатието. Ваквиот сметководствен третман не е во согласност со барањата на МСС 10 „Настани по периодот на известување“ и МСС 37 „Резервирања, неизвесни обврски и неизвесни средства“ што се во примена во Република Северна Македонија според кои разрешувањето на судски спор по периодот на известување или проценката на правните застапници за одредени загуби потврдува дека Претпријатието веќе имало сегашна обврска на крајот на периодот на известување и требало да признае обврски за резервација за судски спорови. Како резултат на тоа, ние не бевме во состојба да го утврдиме ефектот врз обврските врз основа на резервации за судски спорови на Претпријатието на 31 декември 2023 година, ниту врз резултатот од работењето и потенцијалниот данок на добивка за годината што тогаш завршува.

Како што е обелоденето во Белешката 3.12 и 21 кон придружните финансиски извештаи, трошоците за регрес за годишен одмор на вработените на Претпријатието за годината што заврши на 31 декември 2023 година изнесуваат 28,120 илјади денари и истите во целост се однесуваат на исплатен дел од надоместок за регрес за годишен одмор на вработени за периоди пред 2023 година. Дополнително, Претпријатието не евидентирало трошоци за регрес за годишен одмор на вработени кои се однесуваат на тековната 2023 година, согласно Одлуката на Управниот одбор на Претпријатието бр. 0202-8532/9 од 3 октомври 2023 година. Ваквиот сметководствен третман не е во согласност со барањата на МСС 19 „Користи за вработените“, согласно кој недисконтираниот износ на краткорочните користи за вработени се признава во соодветниот пресметковен период кога вработениот ја пружал услугата. Исто така, Претпријатието не извршило актуарска проценка за да ја одреди сегашната вредност на акумулираните користи за вработените за испратнини и долгогодишна служба, ниту пак подготвило пресметка на краткорочните користи за вработените, така што придружните финансиски извештаи не вклучуваат долгорочни резервации и краткорочни обврски за користи за вработените. Како резултат на тоа, а имајќи ја предвид природата на евиденциите, не бевме во можност да го утврдиме ефектот врз резервациите за користи за вработените на Претпријатието на 31 декември 2023 година, ниту врз резултатот од работењето и потенцијалниот данок на добивка за годината што тогаш завршува.

(продолжува)

ИЗВЕШТАЈ НА НЕЗАВИСНИТЕ РЕВИЗОРИ

ДО РАКОВОДСТВОТО И СОПСТВЕНИКОТ НА ЈП ВОДОВОД И КАНАЛИЗАЦИЈА-Скопје NP UJESJELLESИ DHE KANALIZIMI-Shkup (продолжение)

Основи за воздржување од давање мислење (продолжение)

Како што е обелоденето во Белешката 16, обврските кон Фонд за води при Министерството за животна средина и просторно планирање на РСМ изнесувале 222,291 илјади денари на 31 декември 2023 година и се однесуваат на надоместок кој Претпријатието треба да го плати согласно Закон за водите („Службен весник на Република Македонија“ бр. 87/08, 6/09, 161/09, 83/10, 51/11, 44/12, 23/13, 163/13, 180/14, 146/15 и 52/16 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 151/21). Слично како и во претходните периоди на известување, во текот на 2023 година од страна на Државен инспекторат за животна средина (првостепен орган) во неколку наврати бил издаден Записник за извршен инспекциски надзор со кое било наведено дека Претпријатието е должно на месечно ниво да го уплаќа наплатениот надоместок на трезорската сметка и е задолжено во рок од деведесет дена да постапи според условите од добиените дозволи, на кое по поднесе-и жалби од страна на Претпријатието, Државната комисија за одлучување во втор степен во областа на инспекцискиот надзор и прекршочната постапка (второстепен орган) ги уважувала жалбите и предметот го враќала на повторна постапка пред првостепениот орган, поради нецелосно утврдување на фактичката состојба. Имајќи предвид дека за периодот од 2012 до 2023 година, првостепениот орган вршел инспекциски надзор и донел решенија кои со одлуки на второстепениот орган беа поништени и укинати, како и дека за овој период првостепениот орган покренал и прекршочни постапки пред надлежните судови, со кои биле донесени пресуди за ослободување од одговорност, раководството на Претпријатието смета дека се работи за веќе пресудена работа и дека првостепениот орган не можел повторно да го задолжува Претпријатието и да поведува постапки по истата основа. Поради природата и комплексноста на ова прашање не бевме во можност да стекнеме разумно уверување за евидентираниите обврски кон Фондот за води при Министерството за животна средина и просторно планирање на РСМ, резултатот од работењето и потенцијалните даночни ефекти на ден и за годината што завршува на 31 декември 2023 година.

Воздржување од давање мислење

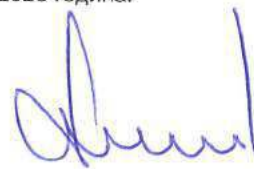
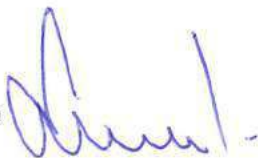
Поради важноста на прашањата објаснети во Основите за воздржување од давање мислење, ние не изразуваме мислење за наведените финансиски извештаи на ЈП ВОДОВОД И КАНАЛИЗАЦИЈА-Скопје NP UJESJELLESИ DHE KANALIZIMI-Shkup за годината што завршува на 31 декември 2023 година, подготвени во согласност со сметководствената регулатива која се применува во Република Северна Македонија.

Извештај за други правни и регулаторни барања

Раководството на Претпријатието е одговорно за подготвување на Годишниот извештај (прилог 1 кон финансиските извештаи) и Годишната сметка (прилог 2 кон финансиските извештаи) во согласност со Законот за трговски друштва и истите беа прифатени и одобрени од раководството и кои Претпријатието е во обврска да ги поднесе до Централниот регистар на Република Северна Македонија. Наша одговорност е да издадеме мислење во врска со конзистентноста на годишниот извештај со годишната сметка и финансиски извештаи на Претпријатието. Ние ги извршивме нашите постапки во согласност со Законот за ревизија и Меѓународниот стандард за ревизија 720 – Одговорности на ревизорот во врска со други информации во документи кои содржат ревидирани финансиски извештаи кој е во примена во Република Северна Македонија. Според наше мислење, историските финансиски информации обелоденети во годишниот извештај се конзистентни со годишната сметка и приложените ревидирани финансиски извештаи на Претпријатието за годината што завршува на 31 декември 2023 година.

МАЗАРС РЕВИЗИЈА ДОО Скопје

Јане Иванов
Овластен ревизор
Управител

Јане Иванов
Овластен ревизор

Скопје, 28 мај 2024 година

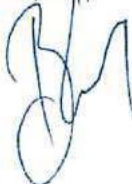
ИЗВЕШТАЈ ЗА ФИНАНСИСКАТА СОСТОЈБА
 На 31 декември 2023
 (Во илјади денари)

Белешка	31 декември 2023	31 декември 2022
Средства		
Нетековни средства		
Недвижности, постројки и опрема	5 3,188,403	3,090,247
Нематеријални средства	6 51,615	75,452
Финансиски средства расположливи за продажба	8 1,633	1,650
	3,241,651	3,167,349
Тековни средства		
Залихи	9 353,954	362,967
Побарувања од кулувачи и останати побарувања	10 3,294,394	2,082,769
Побарување за данок на добивка	6,881	7,887
Краткорочни финансиски побарувања	11 519	563
Пари и парични еквиваленти	12 659,223	44,766
	4,314,971	2,498,952
Вкупно средства	7,556,622	5,666,301
Капитал и обврски		
Капитал		
Основна главнина	13 1,933,711	1,933,711
Останат капитал	38,469	38,469
Резерви	605,881	605,881
Акумулирана добивка	423,658	444,587
Вкупно капитал	3,001,719	3,022,648
Обврски		
Нетековни обврски		
Позајмица	14 -	52,398
Одложени приходи од донации	15 857,371	268,914
	857,371	321,312
Тековни обврски		
Тековен дел на позајмица	14 52,398	52,398
Обврски кон добавувачи и останати обврски	16 3,643,335	2,268,166
Обврски за данок на добивка	1,799	1,777
	3,697,532	2,322,341
Вкупно обврски	4,554,903	2,643,653
Вкупно капитал и обврски	7,556,622	5,666,301

Белешките кон финансиските извештаи
 претставуваат интегрален дел на овие финансиски извештаи.

Овие финансиски извештаи се одобрени од Управниот Одбор на Претпријатието на 15 март 2024 година
 и потпишани во негово име од:

Г-дин Виктор Панчевски
 в.д. директор

Лидија Јовановска
 Помошен раководител на секторот за
 финансии, сметководство и комерција

ИЗВЕШТАЈ ЗА СЕОПФАТНАТА ДОБИВКА
 За годината што завршува на 31 декември 2023 година
 (Во илјади денари)

	Белешка	2023	2022
Приходи од продажба	17	1,441,510	1,443,919
Приходи од употреба на сопствени добра	5	37,143	22,849
Останати оперативни приходи	18	186,531	159,892
<i>Намалено за:</i>			
Трошоци за суровини и други материјали	19	(297,058)	(313,733)
Набавна вредност на продадени трговски стоки		(286)	(716)
Услуги	20	(125,993)	(140,583)
Трошоци за вработените	21	(737,197)	(653,851)
Расходи од обезвреднување на побарувањата	10	(245,397)	(223,341)
Амортизација	5, 6	(240,375)	(244,281)
Останати оперативни расходи	22	(75,712)	(50,026)
(Загуба) / Добивка од оперативното работење		(56,834)	129
Финансиски приходи	23	90,746	13,630
Финансиски расходи	23	(32,485)	(6,854)
Финансиски приходи, нето		58,261	6,776
Добивка пред оданочување		1,427	6,905
Данок од добивка	24	(22,354)	(20,178)
Загуба за годината		(20,927)	(13,273)
Останата сеопфатна добивка за годината		-	-
Вкупна сеопфатна загуба за годината		(20,927)	(13,273)

Белешките кон финансиските извештаи
 претставуваат интегрален дел на овие финансиски извештаи.

ИЗВЕШТАЈ ЗА ПРОМЕНИТЕ ВО ГЛАВНИНАТА
 За годината што завршува на 31 декември 2023 година
 (Во илјади денари)

	Основна главнина	Останат капитал	Резерви	Акумулирана добивка	Вкупно
На 1 јануари 2022 година	1,933,711	38,469	606,195	457,578	3,035,953
Останати усогласувања	-	-	(314)	282	(32)
Трансакции со сопствениците	-	-	(314)	282	(32)
Загуба за годината	-	-	-	(13,273)	(13,273)
Останата сеопфатна добивка	-	-	-	-	-
Вкупна сеопфатна добивка	-	-	-	(13,273)	(13,273)
На 31 декември 2022 година	1,933,711	38,469	605,881	444,587	3,022,648
На 1 јануари 2023 година	1,933,711	38,469	605,881	444,587	3,022,648
Останати усогласувања	-	-	-	(2)	(2)
Трансакции со сопствениците	-	-	-	(2)	(2)
Загуба за годината	-	-	-	(20,927)	(20,927)
Останата сеопфатна добивка	-	-	-	-	-
Вкупна сеопфатна добивка	-	-	-	(20,927)	(20,927)
На 31 декември 2023 година	1,933,711	38,469	605,881	423,658	3,001,719

Белешките кон финансиските извештаи
 претставуваат интегрален дел на овие финансиски извештаи.

ИЗВЕШТАЈ ЗА ПАРИЧНИТЕ ТЕКОВИ
 За годината што завршува на 31 декември 2023 година
 (Во илјади денари)

Белешка	2023	2022
Парични текови од оперативни активности		
Добивка пред оданочување	1,427	6,905
<i>Усогласување за:</i>		
Приходи од употреба на сопствени добра	5	(12,815)
Приходи од корекции од минати години	6, 18	(8,820)
Вредносно усогласување на залихата	22	120
Амортизација	5, 6	240,375
Расходи од обезвреднување на побарувањата	10	245,397
Приходи од ослободување на разграничени донации	18	(15,043)
Приходи од донации кои не се разграничуваат за следни периоди	18	(1,035)
Приходи од наплатени претходно отпишани побарувања	18	(88,666)
Приходи од отпис на обврски	18	(1,819)
Кусоци на залиха	22	1,820
Нето сегашна вредност на расходувана опрема и нематеријални средства	5, 6, 22	801
Приходи од камати, нето	23	(6,777)
Оперативна добивка пред промените во обртниот капитал	292,024	340,240
<i>Промену во оперативните средства и обврски:</i>		
Намалување на залихите	9,115	12,831
Зголемување на побарувања од купувачи и останати побарувања	(277,811)	(305,130)
Зголемување на обврски спрема добавувачите и останати обврски	317,740	125,899
Парични текови од оперативното работење	341,068	173,840
Платени камати	(32,483)	(6,853)
Платен данок од добивка	(21,326)	(21,301)
Нето парични текови генерирани од оперативни активности	287,259	145,686
Парични текови од инвестициски активности		
Набавка на недвижности, постројки и опрема, нето од отуѓувања	5	(83,991)
Набавка на нематеријални средства	6	(12,916)
Приливи по финансиски побарувања, нето		3,123
Примени камати		13,630
Нето парични текови користени за инвестициски активности	(223,904)	(80,154)
Парични текови од финансиски активности		
Примени донации	12, 15	-
Отплата на позајмици со камата	14	(52,398)
Нето парични текови генерирани од / (користени за) финансиски активности	551,102	(52,398)
Нето зголемување на пари и парични еквиваленти	614,457	13,134
Пари и парични еквиваленти на почетокот на годината	44,766	31,632
Пари и парични еквиваленти на крајот на годината	659,223	44,766

Белешките кон финансиските извештаи претставуваат интегрален дел на овие финансиски извештаи.

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2023 година

1. ОПШТИ ИНФОРМАЦИИ

ЈП ВОДОВОД И КАНАЛИЗАЦИЈА-Скопје NP UJESJELLESИ DHE KANALIZIMI-Shkup (“Претпријатието”) е јавно претпријатие основано од страна на Советот на Град Скопје во текот на 1992 година. Претпријатието е регистрирано согласно Законот за Јавни претпријатија и е запишано во Трговскиот Регистар под број: 6432/99 од 15 октомври 2001. Адресата на неговото регистрирано седиште е ул. “Лазар Личеноски” бр.27, Скопје, Република Северна Македонија.

Дејноста на Претпријатието опфаќа собирање, обработка и снабдување со вода, отстранување на отпадни води, архитектонски дејности, инженерство и со него поврзано техничко советување и техничко испитување и анализа.

Своите деловни активности Претпријатието ги остварува на подрачјето на Град Скопје и околните општини и со состојба на 31 декември 2023 година вработува 1,131 лице (31 декември 2022: 1,154 лице).

Органи на управување на Претпријатието вклучуваат: Директор, Управен одбор и Надзорен одбор. Во текот на 2023 и 2022 година и последователно во 2024, вршители на должноста Директор се како што следува:

Г-дин Виктор Панчевски (од 6 февруари 2024 - тековно)

Г-дин Драган Илиевски (од 18 јануари 2023 година до 5 февруари 2024)

Г-дин Марјанче Митовски (од 12 септември 2022 година до 17 јануари 2023 година)

Г-дин Златко Перински (од 29 декември 2021 година до 9 септември 2022 година)

Членови на Управен одбор (од 11 јули 2022 година - тековно) се:

- 1) Г-дин Идриз Орана – Претседател на Управен одбор
- 2) Г-дин Иван Цветановски
- 3) Г-дин Дејан Митровски
- 4) Г-дин Никола Трајановски
- 5) Г-дин Бране Поповски
- 6) Г-дин Зоран Ивановски
- 7) Г-дин Љубиша Спасовски
- 8) Г-дин Изеир Мемеди
- 9) Г-дин Гоце Цветковски
- 10) Г-ѓа Билјана Јовановска
- 11) Г-дин Јаше Сефер
- 12) Г-дин Благоја Ангеловски
- 13) Г-ѓа Сенада Ибраимова

Членови на Управен одбор (од 29 декември 2021 година до 8 јули 2022 година) се:

- 1) Г-дин Идриз Орана – Претседател на Управен одбор
- 2) Г-дин Иван Цветановски
- 3) Г-дин Дејан Митровски
- 4) Г-дин Никола Трајановски
- 5) Г-дин Бране Поповски
- 6) Г-дин Зоран Ивановски
- 7) Г-дин Љубиша Спасовски
- 8) Г-дин Павле Пецов
- 9) Г-дин Изеир Мемеди
- 10) Г-дин Гоце Цветковски
- 11) Г-ѓа Билјана Јовановска
- 12) Г-дин Јаше Сефер
- 13) Г-дин Благоја Ангеловски

Членови на Надзорен одбор (од 29 декември 2021 година - тековно) се:

- 1) Г-дин Никола Несторовски – претседател на Надзорен одбор
- 2) Г-ѓа Климентина Јовановска
- 3) Г-ѓа Марија Василева
- 4) Г-дин Нестор Печевски
- 5) Г-дин Расул Арслани

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2023 година

2. ОСНОВИ ЗА ПОДГОТОВКА И ПРЕЗЕНТАЦИЈА НА ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ

2.1 Основи за подготовка и презентација на финансиските извештаи

Во согласност со одредбите на Законот за трговски друштва (“Службен весник” бр.28/04, 84/05, 71/06, 25/07, 87/08, 17/09, 23/09, 42/10, 48/10, 8/11, 21/11, 24/11, 166/12, 70/13, 119/13, 120/13, 187/13, 13/14, 41/14, 138/14 88/15, 192/15, 6/16, 30/16, 61/16, 64/18, 120/18, 195/18, 225/18, 239/18 290/20, 215/21 и 99/22) правните лица во Република Северна Македонија имаат обврска да водат сметководство и да подготвуваат финансиски извештаи во согласност со усвоените меѓународни стандарди за финансиско известување објавени во Службен весник на Република Северна Македонија.

На 29 декември 2009 година, донесен е нов Правилник за водење сметководство (“Службен весник” 159/09, 164/10 и 107/11) во кој се објавени Меѓународните сметководствени стандарди (МСС), Меѓународните стандарди за финансиско известување (МСФИ), заедно со толкувањата на Постојниот комитет за толкување (ПКТ) и толкувањата на Комитетот за толкување на меѓународното финансиско известување (КТМФИ), утврдени и издадени од Одборот за меѓународни сметководствени стандарди (ОМСС) заклучно со 1 јануари 2009 година. Овој правилник стапи во примена од 1 јануари 2010 година.

До датумот на составување на придружните финансиски извештаи, измените и дополнувањата на Меѓународните стандарди за финансиско известување („МСФИ/МСС“) и толкувањата на КТМФИ кои стапиле на сила за годишните периоди кои започнуваат после 1 јануари 2009 година сè уште не се преведени и објавени за примена во Република Северна Македонија така што приложените единечни финансиски извештаи се подготвени во согласност со горенаведената регулатива (Белешка 28).

Имајќи ги во предвид потенцијално материјалните значајни ефекти од разликите помеѓу горенаведените сметководствени прописи кои се применуваат во Република Северна Македонија и Меѓународните стандарди за финансиско известување, кои можат да имаат влијание на реалноста и објективноста на финансиските извештаи на Претпријатието, придружните финансиските извештаи не можат да се сметаат за финансиски извештаи подготвени во согласност со Меѓународните стандарди за финансиско известување. Притоа, придружните финансиски извештаи на Претпријатието се прикажани во согласност со билансните шеми објавени во Правилникот за формата и содржината на годишната сметка (“Службен весник” бр. 60/14), чиј сет на финансиски извештаи во поединечни делови отстапува од начинот на презентација на одредени билансни позиции предвидени со усвоениот МСС 1 – Презентирање на финансиските извештаи.

Придружните финансиските извештаи се составени во согласност со принципот на набавна вредност, освен ако не е поинаку наведено во сметководствените политики кои се дадени во натамошниот текст. Во составувањето на овие финансиските извештаи Претпријатието ги применува сметководствените политики наведени во белешката 3.

Износите содржани во финансиските извештаи на Претпријатието се прикажани во илјади македонски денари. Денарот претставува официјална валута на известување во Република Северна Македонија.

2.2 Принцип на континуитет

Финансиските извештаи на 31 декември 2023 година се подготвени врз основа на претпоставката дека Претпријатието ќе продолжи да работи според принципот на континуитет и дека истата ќе продолжи со својата работа во предвидлива иднина. За годините што завршуваат на 31 декември 2023 и 2022 година, Претпријатието остварило нето загуба во износ од 20,927 илјади денари и 13,273 илјади денари, соодветно. Овие фактори укажуваат на постоење на значајна неизвесност која може да предизвика сомневање во однос на способноста на Претпријатието да продолжи да работи врз основа на принципот на континуитет, без да се земе предвид поддршката од Основачот, Советот на Град Скопје.

Макроекономските услови во кои Претпријатието ќе ја остварува својата активност во текот на 2023 година се условени од продолжените геополитички тензии од конфликтот помеѓу Русија и Украина, како и на Блискиот Исток, бавното пост-инфлациско закрепнување, како и домашните политички случувања. Ваквиот амбиент неповолно делува врз изгледите за раст на домашната економија и може да резултира во претпоставки и проценки кои бараат преоценување, што може да доведе до материјално прилагодување на сметководствената вредност на средствата и обврските во рамките на следните финансиски години.

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2023 година

2. ОСНОВИ ЗА ПОДГОТОВКА И ПРЕЗЕНТАЦИЈА НА ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ (продолжение)

2.2 Принцип на континуитет (продолжение)

Во моментот на издавање на овие финансиски извештаи е тешко да се процени понатамошното влијание врз работењето на Претпријатието. Затоа, Претпријатието изврши проценка дека ќе биде способно да го продолжи своето работење според принципот на континуитет.

До датумот на ревидираните финансиски извештаи, Претпријатието продолжува да ги исполнува своите обврски како што доспеваат.

Претпријатието ќе ги презема сите неопходни активности за прилагодување кон новонастанатите состојби, при што и во следниот период ќе биде фокусирано на одржување на квалитетот на услугите и изнаоѓање флексибилни решенија на барањата на клиентите, ефикасно управување со трошоците, унапредување на доброто корпоративно управување и на практиките за одржлив развој.

3. ПРЕГЛЕД НА ЗНАЧАЈНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ

3.1 Износи искажани во странска валута

Трансакциите настанати во странска валута се искажуваат во денари со примена на официјалните курсеви на Народна банка на Република Северна Македонија кои важат на денот на трансакцијата.

Средствата и обврските деноминирани во странска валута се искажуваат со примена на официјални курсеви кои важат на денот на извештајот за финансиска состојба. Нето позитивни и негативни курсни разлики, кои произлегуваат од конверзија на износите искажани во странска валута, се вклучуваат во извештајот за сеопфатна добивка во периодот на настанување.

3.2 Недвижности, постројки и опрема

Недвижностите, постројките и опремата се евидентираат по набавна вредност или по претпоставена набавна вредност намалена за исправка на вредноста и евентуалното обезвреднување. Набавната вредност вклучува трошоци кои директно се однесуваат на набавката на средствата. Цената на чинење на недвижностите, изградени во сопствена режија, се состои од трошокот за материјал, директна работна сила и соодветни општи производни трошоци.

Претпоставената набавна вредност претставува ревалоризирана набавна вредност на одредени ставки на недвижностите и опремата кои се ревалоризирани во периодите пред 1 јануари 2005 година, по пат на примена на коефициенти за индексирање утврдени и објавени од страна на Државниот Завод за Статистика.

Ефектот од ревалоризацијата на недвижностите, постројките и опремата во текот на периодите е иницијално евидентиран на сметката на ревалоризационите резерви, која претставува составен дел на сметките од капиталот. Последователно на крајот на 2007 година, овие резерви се рекласифицирани (прекнижени) на сметката на акумулираната добивка.

Последователните набавки вклучени во евидентираната вредност на средството се признаваат како посебно средство, соодветно, само кога постои веројатност од прилив на идни економски користи за Претпријатието поврзани со ставката и кога набавната вредност на ставката може разумно да се измери. Сите други редовни одржувања и поправки се евидентираат како расходи во билансот на успех во текот на периодот во кој се јавуваат.

Средството започнува да се амортизира кога тоа станува расположливо за употреба, т.е. кога тоа е на локацијата и во состојба неопходни за тоа да биде оперативно способно на начин предвиден од страна на Раководството. Не се пресметува амортизација на земјиштето и инвестициите во тек. Амортизација на останатите ставки на недвижностите и опремата се пресметува пропорционално, со цел, да се распредели набавната или претпоставената набавна вредност до нивните резидуални вредности низ проценетиот век на употреба, како што следува:

Згради	40 години
Погонска опрема	10 - 20 години
Мебел, компјутери и канцелариска опрема	4 - 5 години
Моторни возила	4 години

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2023 година

3. ПРЕГЛЕД НА ЗНАЧАЈНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжение)

3.2 Недвижности, постројки и опрема (продолжение)

Приходите или расходите поврзани со отуѓувања се одредуваат по пат на споредба на приливите со евидентираните износ. Разликите се вклучени во Извештајот за сеопфатна добивка во периодот кога настануваат

Резидуалните вредности како и векот на употреба на средствата се проверуваат и доколку е потребно се коригираат, на секој датум на Извештајот за финансиска состојба. Евидентираната вредност на средствата се намалува веднаш до нивната надоместлива вредност во случај кога евидентираната вредност ја надминува надоместливата вредност (Белешка 3.4).

3.3 Нематеријални средства

Нематеријални средства стекнати од страна на Претпријатието, со дефиниран век на употреба се мерат според набавна вредност намалена за акумулирана амортизација и загуби од обезвреднување. Последователните набавки се капитализираат само кога постои веројатност од прилив на идни економски користи за Претпријатието поврзани со ставката и кога набавната вредност на ставката може разумно да се измери.

Компјутерски софтвер

Трошоците поврзани со развојот или одржувањето на компјутерски софтверски програми се признаваат како трошоци во моментот на нивното настанување. Трошоците директно поврзани со препознатливи и уникатни софтверски производи, контролирани од страна на Претпријатието и кои најверојатно ќе создадат економски користи што ќе ги надминат трошоците после една година, се признаваат како нематеријални средства. Трошоците за развој на компјутерски софтвер кои се признаваат како средства се амортизирани користејќи правопрпорционална метода во текот на период од пет години.

3.4 Обезвреднување на нефинансиските средства

За недвижностите, постројките и опремата и нематеријалните средства со неограничен корисен век на употреба, на крајот на секој период на известување, Претпријатието оценува дали постои индикација дека средството можеби е обезвреднето. Доколку постои таква индикација, Претпријатието го проценува надоместливиот износ на средството. Секогаш кога евидентираните износ на средствата го надминува нивниот надоместлив износ, се признава загуба од обезвреднување. Надоместливиот износ претставува повисокиот износ помеѓу нето продажната цена и употребната вредност на средствата. Со цел да се направи проценка на обезвреднувањето, средствата се групираат на најниско ниво за кое постојат одделни готовински текови (единици што создаваат готовина). Нефинансиските средства што претрпеле обезвреднување се ревидираат за можни промени на обезвреднувањето на датумот на известување.

Раководството не ги ревидираше недвижностите, постројките и опремата за евентуалните загуби од обезвреднување во согласност со МСС 36 – “Обезвреднување на средства” кој е во примена во Република Северна Македонија.

3.5 Финансиски средства

Претпријатието ги класифицира своите финансиски средства во следните категории: финансиски средства по објективна вредност преку добивки и загуби, кредити и побарувања, финансиски средства кои се чуваат до доспевање и финансиски средства расположливи за продажба. Раководството ги класифицира своите вложувања во моментот на нивното првично признавање. Некои од позначајните политики за Претпријатието се наведени во следните поднаслови.

Вложувања расположливи за продажба

Вложувањата кои се чуваат на неопределено време, а кои можат да бидат продадени како одговор на потребата за ликвидност или промени во каматните стапки, се класификувани како хартии од вредност расположливи за продажба и се вклучени во нетековните средства. Вложувањата се вреднуваат по нивната објективна вредност. Добивките/загубите кои потекнуваат од промените на објективната вредност се вклучени во извештајот за сеопфатна добивка во периодот кога настанале. Објективната вредност на вложувањата е заснована на цената со која котираат на берзата. Сопственичките хартии од вредност за кои објективната вредност не може да се утврди веродостојно се признаваат според нивната набавна вредност намалени за износот на обезвреднувањето. Капиталните добивки/загуби од продажба на хартии од вредност се евидентира во извештај за останата сеопфатна добивка како приходи/трошоци од тековен период.

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2023 година

3. ПРЕГЛЕД НА ЗНАЧАЈНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжение)

3.5 Финансиски средства (продолжение)

Пари и парични еквиваленти

Парите и паричните и еквиваленти вклучуваат готовина во благајна, депозити по видување во банки и други краткорочни високо ликвидни вложувања кои доспеваат во периоди не подолги од 3 месеци од датумот на стекнување.

Побарувања од купувачи и останати побарувања

Побарувања од купувачите претставуваат износи од купувачи за продадени стоки или извршени стоки во нормалниот тек на работењето. Доколку наплатата на побарувањата се очекува за една или помалку од една година (или во временска рамка на еден оперативен циклус доколку е подолг), побарувањата се класифицирани како тековни средства. Доколку не го исполнуваат наведениот услов, истите се класифицираат како не-тековни побарувања.

Побарувањата од купувачи и останатите побарувања иницијално се признаваат по нивната објективна вредност и последователно се измерени според нивната амортизирана набавна вредност со употреба на методот на ефективна каматна стапка, нето од резервирањето поради безвреднување. Резервирање поради безвреднување се пресметува кога постои објективен доказ дека Претпријатието нема да може да ги наплати сите побарувања според нивните договорени услови.

Значителни финансиски потешкотии на должникот, веројатноста за стечај или финансиско реорганизирање како и пролонгирање или неможност за плаќање во рамките на договорените услови за плаќање претставуваат индикатори дека побарувањата од купувачи се безвреднети. Согласно законската регулатива, побарувањата за испорачана вода застаруваат за една година откако испораката односно услугата е завршена за домаќинствата.

Износот на резервирањето претставува разлика помеѓу евидентирираниот износ на средството и сегашната вредност на проценетите идни парични текови дисконтирани со примена на изворната ефективна каматна стапка на финансиското средство. Средствата со краткорочно доспевање не се дисконтираат. Евидентирираниот износ на средството се намалува преку употребата на сметка за резервирање поради безвреднување, со истовремено признавање на соодветниот расход поради безвреднување во тековниот биланс на успех.

Во случај на ненаплатливост на побарувањето истото се отпишува наспроти неговото резервирање. Последователната наплата на претходно отпишаните износи се признава како тековна добивка во билансот на успех.

3.6 Финансиски обврски

Финансиските обврски се класифицираат во согласност со суштината на договорниот аранжман. Сите финансиски обврски на Претпријатието на датумите на известување се класифицирани во категоријата останати финансиски обврски по амортизирана набавна вредност. Овие финансиски обврски се состојат од обврски спрема добавувачи и останати обврски и позајмици.

Обврски кон добавувачи и останати обврски

Обврските кон добавувачи се обврски за плаќање за стоки или услуги кои се стекнати во нормалниот тек на работењето. Обврските се евидентираат како тековни доколку плаќањето на истите се изврши во рок од една година или помалку од една година (или во временска рамка на еден оперативен циклус доколку е подолг). Доколку не го исполнуваат наведениот услов, истите се класифицираат како не-тековни обврски.

Обврските кон добавувачи се евидентирани по нивната објективна вредност и последователно се измерени според нивната амортизирана набавна вредност со употреба на методот на ефективна каматна стапка.

Позајмици

Позајмиците иницијално се евидентирани според нивната објективна вредност, намалена за трошоците на трансакција. Последователно, позајмиците се евидентираат според нивната амортизирана набавна вредност; разликите помеѓу примањата (намалени за трошоците на трансакцијата) и надоместливиот износ се признаваат во Извештајот за сеопфатната добивка за времетраењето на позајмиците, користејќи го методот на ефективна каматна стапка.

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2023 година

3. ПРЕГЛЕД НА ЗНАЧАЈНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжение)

3.6 Финансиски обврски (продолжение)

Позајмици (продолжение)

Надоместоците кои се плаќаат за воспоставување на кредитни линии се признаваат како трошок за трансакцијата на позајмицата доколку постои веројатност дека дел или целата линија ќе се повлече. Во овој случај, надоместокот се одложува до моментот на повлекувањето. Доколку не постои доказ дека ќе се повлече одреден дел или сите кредитни линии, надоместокот се капитализира како однапред извршени плаќања за ликвидност и се амортизира за периодот на аранжманот. Позајмиците се класифицирани како тековни обврски освен доколку Претпријатието има безусловно право за подмирување на обврската за најмалку 12 месеци по датумот на Извештајот за финансиската состојба.

3.7 Пребивање на финансиските инструменти

Финансиските средства и обврски се пребиваат и нето вредноста се презентира во Извештајот за финансиска состојба, кога постои законско извршно право за пребивање на признаените вредности и постои можност да се порамнат на нето основа или пак истовремено да се реализираат средствата и подмират обврските.

3.8 Залихи

Залихите се евидентирани по пониската помеѓу набавната и нето реализационата вредност. Нето реализационата вредност претставува продажна вредност во секојдневниот тек на работата, намалена за трошоците за комплетирање, маркетинг и дистрибуција. Трошокот на материјалите и резервните делови се утврдува користејќи ја методата на пондериран просек и вклучува трошоци направени за нивна набавка, достава до постоечката локација и состојба на употреба.

3.9 Капитал, резерви и акумулирани добивки/загуби

Основачки капитал

Основачкиот капитал се состои од објективната вредност на монетарните и немонетарните средства доделени од страна на основачот на Претпријатието во моментот на неговото основање. Последователно, основачкиот капитал е зголемуван по пат на алокација на добивките и ревалоризационите резерви.

Резерви

Резервите се состојат од законски резерви, ревалоризациони резерви и инвестициони резерви (резерви за реинвестирана добивка). Законските резерви се создадени во текот на периодите по пат на распределба на акумулираните добивки врз основа на законската регулатива и одлуките на Раководството на Претпријатието. Ревалоризационите резерви се создадени врз основа на ревалоризација на финансиските средства расположливи за продажба согласно прифатената сметководствена политика подетално објаснета во Белешката 3.2. Резервите за реинвестирана добивка се создадени согласно законската регулатива по пат на распределба на акумулираната добивка за инвестиции.

3.10 Наеми

Претпријатието признава постоење на договор за наем врз основа на суштината на договорот во зависност од тоа дали исполнувањето на договорот зависи од употребата на специфичното средство или средства или договорот пренесува право за употреба на средството.

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2023 година

3. ПРЕГЛЕД НА ЗНАЧАЈНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжение)

3.10 Наеми (продолжение)

Претпријатието како закупец

Финансиски наем е тековен закуп на средство кој на Претпријатието суштински му ги пренесува ризиците и бенефитите поврзани за сопственоста на предметот на наем. Закупените средства се капитализираат во моментот на отпочнувањето на наемот по нивната објективна вредност или ако е пониска, тогаш по сегашната вредност на минималните наем плаќања. Плаќањата по основ на наем се распределени помеѓу финансиските давачки и намалувањето на наем обврските со цел да се постигне константна каматна стапка за останатиот износ на обврската. Финансиските давачки се наплаќаат директно од приходот. Капитализираните средства за наем се амортизираат според пократкиот од проценетиот работен век на средството или според наем периодот, ако не постои реална сигурност дека Претпријатието ќе стекне сопственост над средството до крајот на наем периодот.

Исплатите на оперативен наем се признаваат како трошок на правопрпорционална основа во текот на наем периодот. Поврзаните трошоци како што се трошоци за одржување и осигурување се признаваат во периодот на нивното настанување.

Претпријатието како закуподавач

Наемот каде Претпријатието како закуподавач суштински ги задржува сите ризици и бенефити од сопственоста на средството се класифицира како оперативен наем. Иницијалните директни трошоци кои се јавуваат при договорите за оперативен наем во извештајот за финансиска состојба се презентираат како одложени трошоци и се признаваат како добивки / загуби во текот на наем периодот на иста основа како приход од наемници. Непредвидените наемници се признаваат како приход во периодот во кој се јавиле. Однапред платените наемници се признаваат како одложен приход.

3.11 Тековен и одложен данок од добивка

Трошокот за данок на добивка за известувачкиот период претставува збир на тековниот и одложениот данок на добивка.

Тековен данок на добивка

Основа за пресметка и плаќање на тековниот данок на добивка по стапка од 10% претставува добивката пред оданочување утврдена во Извештајот за сеопфатна добивка, коригирана за одредени помалку искажани приходи и непризнаени трошоци за даночни цели, даночниот кредит како и други даночни ослободувања. Правните субјекти можат да ги употребат даночните загуби утврдени во тековниот период било за надомест на платениот данок во рамки на одреден период за надомест или пак за намалување или елиминирање на даночната обврска за наредните периоди.

Одложен данок на добивка

Одложен данок на добивка се евидентира во целост, користејќи ја методата на обврска, за времените разлики кои се јавуваат помеѓу даночната основа на средствата и обврските и износите по кои истите се евидентирани за целите на финансиското известување. При утврдување на одложениот даночен трошок се користат тековните важечки даночни стапки.

Одложениот даночен трошок се задолжува или одобрува во Извештајот за сеопфатната добивка, освен доколку се однесува на ставки кои директно го задолжуваат или одобруваат капиталот, во кој случај одложениот данок се евидентира исто така во капиталот. Одложените даночни средства се признаваат во обем во кој постои веројатност за искористување на времените разлики наспроти идната расположлива оданочлива добивка. Со состојба на 31 декември 2023 година Претпријатието нема евидентирано одложени даночни обврски односно средства.

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2023 година

3. ПРЕГЛЕД НА ЗНАЧАЈНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжение)

3.12 Користи за вработените

Придонеси за пензиско осигурување

Претпријатието има пензиски планови согласно домашната регулатива за социјално осигурување според која плаќа придонеси за пензиско осигурување на своите вработени. Придонесите, врз основа на платите, се плаќаат на државниот Пензиски Фонд и задолжителните приватни пензиски фондови кои се одговорни за исплата на пензиите. Не постојат дополнителни обврски во врска со овие пензиски планови.

Краткорочни користи за вработените

Краткорочните користи за вработените се мерат на недисконтирана основа и се признаваат кога соодветната услуга ќе се добие. Претпријатието признава обврска и расход за износот кој што се очекува да биде исплатен како краткорочен бонус во пари или како удел во добивката и доколку Претпријатието има сегашна правна или изведена обврска да врши такви исплати како резултат на услуги дадени во минатиот период и доколку обврската може да се процени веродостојно. Претпријатието врши исплата на регрес за годишен одмор, новогодишен надомест и помош во случај на несреќа на своите вработени.

Обврски при пензионирање на вработените

Претпријатието врши исплата на јубилејни награди за секои десет години непрекинат стаж во претпријатието во износ од една просечна републичка нето плата. Понатаму, Претпријатието, согласно соодветните домашни законски одредби, исплаќа на вработените посебна минимална сума при пензионирањето (отпремнина) во износ еднаков на двомесечна просечна плата. Претпријатието нема пресметано и признаено во финансиските извештаи резервирање за правата на вработените за отпремнини и јубилејни награди.

Надомест за прекин на работниот однос

Надомест за прекин на работниот однос се плаќа кога работниот однос е прекинат пред редовниот датум на пензионирање, или кога вработениот доброволно прифаќа прекин на работниот однос во замена за овој надомест. Не постојат дополнителни обврски во врска со овие надомести на вработените.

Претпријатието не изврши актуарска проценка за да ја одреди сегашната вредност на акумулираните користи за вработените за испратнини и долгогодишна служба, ниту пак подготви пресметка на краткорочните користи за вработените, така што придружните финансиски извештаи не вклучуваат долгорочни резервации и краткорочни обврски за користи за вработените.

3.13 Државни поддршки (одложени приходи од донации)

Државните поддршки не се признаваат се додека не постои разумно уверување дека Претпријатието ќе се усогласи со условите поврзани со нив, и дека поддршките ќе бидат примени. Државните поддршки се признаваат во добивката или загубата на систематска основа во периодите во кои Претпријатието ги признава како расходи поврзаните трошоци за кои поддршките се наменети да ги надоместат. Конкретно, државните поддршки за да се добијат чиј основен услов им е Претпријатието да набави, изгради или на некој друг начин се стекне со нетековни средства или се добиваат како компензација за веќе настанатите трошоци или како непосредна финансиска поддршка на Претпријатието со обврска за идни поврзани трошоци со истите се признаваат како одложени приходи во извештајот за финансиската состојба и се пренесуваат во добивката или загубата на систематска и рационална основа за време на животниот век на стекнатото средство. Државните поддршки кои се добиваат како компензација за веќе настанатите трошоци или се добиваат како непосредна финансиска поддршка на Претпријатието без обврска за идни поврзани трошоци со истите, се признаваат во добивката или загубата во периодот во кој настануваат како побарување.

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2023 година

3. ПРЕГЛЕД НА ЗНАЧАЈНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжение)

3.14 Данок на додадена вредност

Приходите, трошоците и средствата се признаваат намалени за износот на данокот на додадена вредност, освен:

- Кога данокот на додадена вредност од набавка на средства или услуги не е надоместлив од даночната власт, во кој случај данокот на додадена вредност се признава како дел од трошоците за стекнување на средството или како дел од трошокот каде што е соодветно; и
- Побарувања и обврски кои се искажани со вклучен износ на данокот на додадена вредност.

Нето износот на данокот на додадена вредност кој се надоместува од, или се плаќа на даночните органи се вклучува како дел од побарувањата или обврските во Извештајот за финансиската состојба.

3.15 Резервирања

Резервирање се признава кога Претпријатието има тековна обврска како резултат на настан од минатото и постои веројатност дека ќе биде потребен одлив на средства кои вклучуваат економски користи за подмирување на обврската, а воедно ќе биде направена веродостојна проценка на износот на обврската. Резервирањата се проверуваат на секој датум на билансирање и се коригираат со цел да се рефлектира најдобрата тековна проценка. Кога ефектот на временската вредност на парите е материјален, износот на резервирањето претставува сегашна вредност на трошоците кои се очекува да се појават за подмирување на обврската.

3.16 Признавање на приходите и расходите

Приходите се мерат според објективната вредност на примениот надомест, односно надоместот што треба да се прими за продадените производи и стоки односно обезбедените услуги, нето од данокот на додадена вредност и евентуално одобрените продажни попусти. Приходите се признаваат кога сумата од приходите може прецизно да се измери и се очекува дека економските користи од извршената трансакција ќе има прилив во Претпријатието, кога направените трошоци или идни трошоци може прецизно да се измерат и се исполнети критериумите за различните активности на Претпријатието.

Приходи од продажба на вода

Изворот на приходи е системот на водоснабдување на физички (домаќинства) и правни лица (стопанство). Приходот од продажба на производи се признава во моментот на испорака до корисникот, кога приходот може да се пресмета, кога е сигурно дека ќе има финансиски прилив и кога се исполнети специфични критериуми во однос на активностите на Претпријатието. Приходите не се сметаат разумно мерливи се додека сите услови поврзани со продажбата не се исполнети.

Приходи од обезбедување на услуги

Приходот од обезбедување на услуги се евидентира според степенот на завршување кога истиот може со сигурност да биде измерен. Степенот на завршување се одредува врз основа на проверка на извршената работа.

Финансиски приходи и трошоци

Финансиските приходи се признаваат на временска основа која го одразува ефективниот принос на средствата. Финансиските трошоци се состојат од трошоци за камата на обврските по позајмици и трошоци за камата на задочнети плаќања. Трошоците за позајмици се признаваат во добивки или загуби со користење на методот на ефективна камата.

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2023 година

3. ПРЕГЛЕД НА ЗНАЧАЈНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжение)

3.16 Признавање на приходите и расходите (продолжение)

Расходи од деловното работење

Расходите од деловното работење се признаваат во моментот на искористувањето на услугите односно во периодот на нивното настанување.

Пребивање на приходите и расходите

Во текот на своето редовно работење, Претпријатието учествува во други трансакции кои не генерираат приходи, туку се инцидентни во однос на главните активности кои генерираат приходи. Претпријатието ги презентира резултатите од таквите трансакции преку пребивање на секој приход со соодветните расходи кои произлегуваат од истата трансакција, кога ова презентирање ја одразува суштината на трансакциите или настаните.

3.17 Преземени и неизвесни обврски

Не се евидентирани неизвесни обврски во финансиските извештаи. Тие се објавуваат доколку постои веројатност за одлив на средства кои вклучуваат економски користи. Исто така, неизвесни средства не се евидентирани во финансиските извештаи, но се објавуваат кога постои веројатност за прилив на економски користи. Износот на неизвесна загуба се евидентира како резервирање доколку е веројатно дека идните настани ќе потврдат постоење на обврска на денот на билансирање и кога може да се направи разумна проценка на износот на загубата.

3.18 Трансакции во име и за сметка на други правни субјекти

Согласно тековните законски прописи кои ги уредуваат тековните деловни активности на Претпријатието, истото е должно да вкалкулира во фактурите кон своите комитенти и да наплаќа соодветни износи во име и за сметка на други правни субјекти како што се:

- 19.5% од износот на тарифата за снабдување со вода за пиење и тарифата за собирање и одведување на урбани отпадни води во име и за сметка на ЈП Паркови и Зеленило-Скопје согласно Одлуките донесени од Совет на Град Скопје со број 07-4610/1 од 31 октомври 2012 година и број 27-9978/1 од 28 октомври 2019 година. Претпријатието склучи договор со ЈП Паркови и Зеленило-Скопје број 0307-3587/1 од 13 мај 2020 година согласно кој ЈП Паркови и Зеленило-Скопје му надоместува на ЈП ВОДОВОД И КАНАЛИЗАЦИЈА-Скопје соодветен дел од материјалните трошоци и бруто плати, додека ЈП ВОДОВОД И КАНАЛИЗАЦИЈА-Скопје врши наплата во име и за сметка на ЈП Паркови и Зеленило-Скопје и истата на дневна основа ја уплаќа на редовните сметки на ЈП Паркови и Зеленило-Скопје;
- 2% од цената на снабдување со вода за пиење во име и за сметка на Фонд за води, Скопје согласно Закон за водите („Службен весник на Република Македонија“ бр. 87/08, 6/09, 161/09, 83/10, 51/11, 44/12, 23/13, 163/13, 180/14, 146/15 и 52/16 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 151/21)
- 1% од цената за собирање и одведување на урбани води во име и за сметка на Фонд за отпадни води согласно истиот Закон за водите; и
- Собирање и транспортирање на комунален отпад за физички лица – домаќинства согласно Договор бр. 0307-13541/1 од 05 ноември 2015 година склучен со ЈП Комунална Хигиена-Скопје. Согласно Договорот, ЈП Комунална Хигиена-Скопје му надоместува на ЈП ВОДОВОД И КАНАЛИЗАЦИЈА-Скопје соодветен дел од материјалните трошоци и бруто плати, додека ЈП ВОДОВОД И КАНАЛИЗАЦИЈА-Скопје со посебно овластување ги обврзува деловните банки сите извршени уплати од наплата на фактурите за вода на посебните сметка, да ги префрла на дневна основа на редовните сметки на ЈП ВОДОВОД И КАНАЛИЗАЦИЈА-Скопје за потрошена вода и ЈП Комунална Хигиена-Скопје за собирање и транспортирање на комунален отпад. Во случај кога не може да се направи точна распределба на приливите, сите уплати деловните банки ги уплаќаат 55% на редовната сметка на ЈП ВОДОВОД И КАНАЛИЗАЦИЈА-Скопје и 45% на редовната сметка на ЈП Комунална Хигиена-Скопје.

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2023 година

3. ПРЕГЛЕД НА ЗНАЧАЈНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжение)

3.18 Трансакции во име и за сметка на други правни субјекти (продолжение)

Овие трансакции не резултираат во било какви приходи или расходи признаени во тековниот биланс на успех, освен за материјалните трошоци и бруто плати кои на нето основа немаат ефект на тековната добивка. Побарувањата, пак кои произлегуваат од горе наведените трансакции се евидентирани во рамките на сметката на побарувања од купувачите, додека обврските кои произлегуваат од истите се одделно евидентирани како обврски во име и за сметка на трети лица.

3.19 Трансакции со поврзани субјекти

Поврзани субјекти се оние каде едниот субјект го контролира другиот субјект или има значајно влијание во донесувањето на финансиските и деловните одлуки на другиот субјект. Трансакциите на Претпријатието со поврзани субјекти се однесуваат на трансакциите во редовниот тек на работењето со јавни претпријатија чиј заеднички основач е Советот на Град Скопје.

3.20 Настани по датумот на известување

Настаните по датумот на известување кои обезбедуваат дополнителни информации во врска со состојбата на Претпријатието на денот на Извештајот за финансиската состојба (настани за кои може да се врши коригирање) се рефлектирани во финансиските извештаи. Оние настани по датумот на известување кои немаат карактер на корективни настани се објавуваат во соодветна белешка доколку истите се материјално значајни.

4. ЗНАЧАЈНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПРОЦЕНКИ

При примената на сметководствените политики на Претпријатието, опишани во Белешка 3 кон овие финансиски извештаи, од Раководството на Претпријатието се бара да врши проценки и прави претпоставки за евидентираниите износи на средствата и обврските кои не се јасно воочливи од нивните извори на евидентирање. Проценките и придружните претпоставки се засноваат на минати искуства и други фактори, за кои се смета дека се релевантни. При тоа, фактичките резултати може да отстапуваат од таквите проценки.

Проценките и главните претпоставки се проверуваат тековно. Ревидираните сметководствени проценки се признаваат во периодот во кој истите се ревидирани доколку таквото ревидирање влијае само за или во тој период, како и за идни периоди, доколку ревидирањата влијаат за тековниот и идните периоди.

Обезвреднување на нефинансиски средства

При проценка на исправката на вредноста, Раководството го проценува надоместливиот износ на секое средство или групи кои генерираат пари врз основа на очекуваните идни парични текови и примена на каматна стапка за нивно дисконтирање. Овие претпоставки Претпријатието ги проверува на годишно ниво. Несигурноста за проценка се однесува на претпоставки за идните резултати од работењето и утврдување на соодветна стапка за дисконтирање.

Обезвреднување на побарувања од купувачи и останати побарувања

Претпријатието пресметува обезвреднување за побарувања од купувачи и останати побарувања врз основа на проценка на загуби кои резултираат од неможноста купувачите да ги подмират своите обврски. При проценка на соодветноста на загубата поради обезвреднување за побарувањата од купувачи и останатите побарувања, проценката се темели врз доспевањето на салдото на сметката за побарувања и минатото искуство на отписи, кредитоспособноста на клиентите и промените во условите за плаќање за клиентите. Ова подразбира правење претпоставки за идните однесувања на клиентите, како и за идните приливи на парични средства. Доколку финансиските услови на клиентите се влошат, реалните отписи на тековно постоечките побарувања може да бидат повисоки од очекуваното, и може да го надминат нивото на загубите поради обезвреднување кои се досега признати.

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2023 година

4. ЗНАЧАЈНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПРОЦЕНКИ (продолжение)

Употребен век на средствата што се амортизираат

Раководството врши редовна проверка на употребниот век на средствата што се амортизираат на 31 декември 2023 година. Раководството проценува дека утврдениот употребен век на средствата ја претставува очекуваната употребливост (корисност) на средствата. Фактичките резултати, сепак, може да се разликуваат поради технолошка застареност на опремата.

Залихи

Залихи се евидентираат по пониската помеѓу набавната вредност (цена на чинење) и нето реализационата вредност. При проценката на нето реализационата вредност ги зема предвид објективните докази / податоци кои се на располагање во периодот кога се правени проценките.

Објективна вредност на финансиски средства

Доколку пазарот на финансиски инструмент не е активен, Раководството ја утврдува објективната вредност со користење техники за процена. Во примената на техниките за процена, Раководството прави максимално искористување на пазарните инпути, и користи проценки и претпоставки кои се, колку што е можно, во согласност со податоците кои учесниците на пазарот ќе ги користат при определување на цената на инструментот. Во случај каде овие податоците не се видливи, Раководството ги проценува претпоставките на учесниците на пазарот при определување на цената на финансискиот инструмент. Овие проценки можат да се разликуваат од реалните цени кои можат да се постигнат во трансакција извршена под комерцијални услови на датумот на известување.

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
 31 декември 2023 година

5. НЕДВИЖНОСТИ, ПОСТРОЈКИ И ОПРЕМА

Во илјади денари

	Земјиште	Градежни објекти	Опрема	Инвестиции во тек	Вкупно
Набавна вредност					
На 1 јануари 2022 година	23,190	7,534,871	1,289,338	332,578	9,179,977
Набавки	558	1,255	30,154	52,550	84,517
Пренос	-	104,439	-	(104,439)	-
Капитализирани сопствени производи	-	-	-	12,815	12,815
Расходувања	-	-	(27,319)	-	(27,319)
На 31 декември 2022 година	23,748	7,640,565	1,292,173	293,504	9,249,990
На 1 јануари 2023 година	23,748	7,640,565	1,292,173	293,504	9,249,990
Набавки	-	-	23,557	292,195	315,752
Пренос	-	48,095	2,353	(50,448)	-
Расходувања	-	-	(13,109)	-	(13,109)
На 31 декември 2023 година	23,748	7,688,660	1,304,974	535,251	9,552,633
Акумулирана амортизација					
На 1 јануари 2022 година	-	5,137,838	823,803	-	5,961,641
Расходувања	-	-	(26,518)	-	(26,518)
Амортизација	-	131,132	93,488	-	224,620
На 31 декември 2022 година	-	5,268,970	890,773	-	6,159,743
На 1 јануари 2023 година	-	5,268,970	890,773	-	6,159,743
Расходувања	-	-	(11,928)	-	(11,928)
Амортизација	-	131,686	84,729	-	216,415
На 31 декември 2023 година	-	5,400,656	963,574	-	6,364,230
Нето сметководствена вредност:					
На 31 декември 2023	23,748	2,288,004	341,400	535,251	3,188,403
На 31 декември 2022	23,748	2,371,595	401,400	293,504	3,090,247

Претпријатието не изврши целосно усогласување на фактичка состојба на недвижностите според имотните листови со регистарот на недвижностите и со евидентираната сметководствена состојба на недвижностите на датумот на известување. Раководството на Претпријатието го задолжи Секторот за правни, кадровски и општи работи за преземање на активности за обезбедување на соодветна документација за докажување на сопственоста и усогласување на истата со сметководствената евиденција, меѓу другото и преку постапки за добивање решение за утврдување на правен статус на бесправно изградените објекти пред повеќе општини на територијата на Град Скопје, изработка на геодетски елаборати со цел запишување на правото на сопственост и стекнување имотни листови.

На 31 декември 2023 година, набавната вредност на опремата, мебелот и другата опрема во износ од 1,304,974 вклучува средства со набавна вредност од 549,934 илјади денари која е целосно исправена, но е се уште во употреба.

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2023 година

5. НЕДВИЖНОСТИ, ПОСТРОЈКИ И ОПРЕМА (продолжение)

Инвестиции во тек

Структурата на инвестициите во тек е како што следува:

	Во илјади денари	
	31 декември 2023	31 декември 2022
Проектирање и изградба на Пречистителна станица за отпадни води	241,159	-
Управување со договорот и Надзор над изградба на пречистителна станица за отпадни води Скопје	19,548	-
Реконструкција на водоводни мрежи	99,763	99,684
Материјални средства во подготовка – сопствена режија	79,923	103,262
Проектирање на водоводни и канализациони мрежи	34,490	15,746
Зонски мерачи на проток и редуктори на притисок со арматури	13,853	41,100
Проектирање и изградба на пречистителна станица за отпадни води Волково	20,016	20,000
Реконструкција на атмосферска и фекална канализација	12,072	4,913
Реконструкција на градежни објекти	5,254	5,254
Опрема за обезбедување на ВПН поврзување интернет	1,260	1,260
Останати инвестиции	7,913	2,285
	535,251	293,504

Во салдото на инвестициите во тек прикажани во табелата погоре, се вклучени инвестиции кои што се неизвесни на датумот на известување и истите се прикажани како што следува:

	Во илјади денари	
	31 декември 2023	31 декември 2022
Реконструкција на водоводни мрежи	78,746	78,514
Зонски мерачи на проток и редуктори на притисок со арматури	13,853	-
Проектирање на водоводни и канализациони мрежи	22,915	22,671
Проектирање и изградба на пречистителна станица за отпадни води Волково	-	20,000
Реконструкција на атмосферска и фекална канализација	3,243	3,136
Реконструкција на градежни објекти	5,254	5,254
Опрема за обезбедување на ВПН поврзување интернет	1,260	1,260
Останати инвестиции	1,992	1,775
	127,263	132,610

Претпријатието доставува дописи до инвеститорите со цел да се склучат договори и записници за примопредавање со цел да се утврди нивната вредност и да се активираат.

Залог врз недвижностите

Со состојба на ден 31 декември 2023, Претпријатието има дадено заложни права - хипотеки врз дел од своите недвижности (административна зграда) и залог на опрема. Процентата вредност на овие недвижности и опрема, со состојба на датумот на Извештајот за финансиска состојба, изнесува ЕУР 7,661,400, односно 471,124 илјади денари, додека нето евидентираната вредност изнесува 440,691 илјади денари (Белешка 14 и 25).

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
 31 декември 2023 година

6. НЕМАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА

	Во илјади денари		
	Софтвер	Нематеријални средства во подготовка	Вкупно
Набавна вредност			
На 1 јануари 2022 година	99,437	34,179	133,616
Набавки	12,916	-	12,916
Корекција од минати години (Белешка 18)	-	8,820	8,820
Пренос	33,099	(33,099)	-
Расходувања	(46)	-	(46)
На 31 декември 2022 година	145,406	9,900	155,306
На 1 јануари 2023 година	145,406	9,900	155,306
Набавки	123	-	123
Расходувања	(33)	-	(33)
На 31 декември 2023 година	145,496	9,900	155,396
Акумулирана депрецијација			
На 1 јануари 2022 година	60,239	-	60,239
Амортизација	19,661	-	19,661
Расходувања	(46)	-	(46)
На 31 декември 2022 година	79,854	-	79,854
На 1 јануари 2023 година	79,854	-	79,854
Амортизација	23,960	-	23,960
Расходувања	(33)	-	(33)
На 31 декември 2023 година	103,781	-	103,781
Нето сметководствена вредност			
На 31 декември 2023	41,715	9,900	51,615
На 31 декември 2022	65,552	9,900	75,452

Со состојба на 31 декември 2023 година, нематеријалните средства во подготовка во износ од 9,900 илјади денари (2022: 9,900 илјади денари) се неизвесни за реализација и се состојат од следново:

	Во илјади денари	
	31 декември 2023	31 декември 2022
Компјутерски софтвер	9,900	9,900
	9,900	9,900

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2023 година

7. ФИНАНСИСКИ ИНСТРУМЕНТИ ПО КАТЕГОРИИ

Евидентираните вредности на финансиските средства и обврски на Претпријатието признати на датумот на известувањето можат исто така да бидат категоризирани на следниов начин:

	Во илјади денари	
	31 декември 2023	31 декември 2022
Средства		
Фин. средства расположливи за продажба		
Вложувања во хартии од вредност	1,633	1,650
	1,633	1,650
Кредити и побарувања		
Побарувања од купувачи	602,094	508,206
Побарувања во име и за сметка на други правни субјекти	261,309	228,313
Останати побарувања	24	47
Побарувања од вработени	3,497	3,470
Краткорочни финансиски побарувања	519	563
Парични средства и парични еквиваленти	659,223	44,766
	1,526,666	785,365
	1,528,299	787,015
Обврски		
Останати фин. обврски по амортизирана набавна вредност		
Обврски кон добавувачи	389,508	426,061
Обврски во име и за сметка на други правни субјекти	307,125	269,443
Обврски кон вработените	33,118	30,006
Обврски за Фонд за води	222,299	208,928
Обврски за кауции и гаранции	24,134	-
Позајмици	52,398	104,796
	1,028,582	1,039,244

8. ФИНАНСИСКИ СРЕДСТВА РАСПОЛОЖЛИВИ ЗА ПРОДАЖБА

	Во илјади денари	
	31 декември 2023	31 декември 2022
Вложувања во хартии од вредност кај домашни нефинансиски правни лица под 5%	1,633	1,650
	1,633	1,650

Движењето на сметката на вложувања во финансиски средства расположливи за продажба е како што следува:

	Во илјади денари	
	31 декември 2023	31 декември 2022
На 1 јануари	1,650	1,650
Расходи од усогласување со објективна вредност (Белешка 22)	(17)	-
На 31 декември	1,633	1,650

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
 31 декември 2023 година

9. ЗАЛИХИ

	Во илјади денари	
	31 декември 2023	31 декември 2022
Резервни делови	177,496	188,155
Суровини и репроматеријали	136,688	136,199
Ситен инвентар	39,770	38,613
	353,954	362,967

Залихите вклучуваат износ од 94,106 илјади денари за кои подолг период нема движење. Претпријатието не изврши детални анализи со кои би ги потврдило квалитативните карактеристики на залихите на резервните делови со цел утврдување на евентуални нефункционални залихи на резервни делови и не изврши детални анализи за утврдување на стратешките резервни делови, кои можат да се користат само со одредени ставки на недвижностите, постројките и опремата и за кои се очекува дека ќе се користат подолго од еден пресметковен период.

10. ПОБАРУВАЊА ОД КУПУВАЧИ И ОСТАНАТИ ПОБАРУВАЊА

	Во илјади денари	
	31 декември 2023	31 декември 2022
Купувачи		
Побарувања од купувачи во земјата	3,974,487	3,776,482
Намалено за: исправка поради безвреднување	(3,372,393)	(3,268,276)
	602,094	508,206
Побарувања во име и за сметка на други правни субјекти		
Побарувања од купувачи во земјата во име и за сметка на ЈП Комунална Хигиена-Скопје	968,405	925,855
Намалено за: исправка поради безвреднување	(802,353)	(780,743)
	166,052	145,112
Побарувања од купувачи во земјата за градско зеленило во име и за сметка на ЈП Паркови и Зеленило-Скопје	227,063	186,025
Намалено за: исправка поради безвреднување	(131,806)	(102,824)
	95,257	83,201
Останати побарувања		
Утужени побарувања што се однесуваат на ЈП Комунална хигиена-Скопје (Белешка 16)	802,353	780,743
Утужени побарувања што се однесуваат на ЈП Паркови и зеленило-Скопје (Белешка 16)	541,530	523,785
Побарување за ДДВ	12,144	11,822
Дадени аванси на добавувачи	11,660	9,836
Пресметани аванси на добавувачи	1,057,429	-
Однапред платени трошоци	3,497	3,470
Побарувања од вработени	14,078	28,271
Останати побарувања	24	47
Намалено за: исправка поради безвреднување	(11,724)	(11,724)
Вкупно останати побарувања	2,430,991	1,346,250
	3,294,394	2,082,769

Утужените побарувања во име и за сметка на ЈП Комунална хигиена-Скопје во износ од 802,353 илјади денари, истовремено се вклучени и во позицијата на побарувања од купувачи во земјата во име и за сметка на ЈП Комунална Хигиена-Скопје, намалено за соодветните исправки поради безвреднување, а утужените побарувања во име и за сметка на ЈП Паркови и зеленило-Скопје во износ од 541,530 илјади денари се прикажани во позицијата на побарувања од купувачи во земјата во име и за сметка на ЈП Паркови и зеленило-Скопје во износ од 131,806 илјади денари, како и во позицијата на побарувања од купувачите во износ 409,724 илјади денари, намалено за соодветните исправки поради безвреднување. Притоа истиот вкупниот бруто износ од 1,343,883 илјади денари е евидентиран и како останата обврска (Белешка 16).

Пресметаните аванси на добавувачи во износ од 1,057,429 илјади денари вклучуваат 1,028,104 илјади денари кои се однесуваат на добиена авансна фактура од добавувач за проектирање и изградба на пречистителната станица за отпадни води Скопје, како и износ од 29,325 илјади денари за надзор на истиот проект (Белешка 16).

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
 31 декември 2023 година

10. ПОБАРУВАЊА ОД КУПУВАЧИ И ОСТАНАТИ ПОБАРУВАЊА (продолжение)

Побарувањата од купувачите и побарувањата во име и за сметка на другите правни лица може да се анализира според следниве категории на кредитен ризик:

	Необезвреднети	Обезвреднети	Вкупно
31 декември 2022			
Побарувања	736,519	4,151,843	4,888,362
Исправка на вредност	-	(4,151,843)	(4,151,843)
Нето сметководствена вредност	736,519	-	736,519
31 декември 2023			
Побарувања	863,403	4,306,552	5,169,955
Исправка на вредност	-	(4,306,552)	(4,306,552)
Нето сметководствена вредност	863,403	-	863,403

Анализата на старосната структура необезвреднети побарувања од купувачи и побарувањата во име и за сметка на други правни лица е како што следува:

	Во илјади денари	
	31 декември 2023	31 декември 2022
Недоспеани	68,289	55,059
До 1 година	585,221	605,296
Од 1 до 2 години	173,373	32,421
Од 2 до 3 години	4,713	5,060
Над 3 години	31,807	38,683
	863,403	736,519

Промените во сметката на резервирање поради обезвреднување на побарувањата од купувачи и останати побарувања е како што следува:

	Во илјади денари	
	31 декември 2023	31 декември 2022
На 1 јануари	4,163,567	4,040,427
Расход поради обезвреднување за годината	245,397	223,341
Отпис на претходно обезвреднети побарувања	(31,132)	(55,298)
Ослободување на исправка за наплатени претходно обезвреднети побарувања (Белешка 18)	(121,846)	(88,666)
Резервирани побарувања во име и за сметка на ЈП Комунална хигиена-Скопје и ЈП Паркови и зеленило-Скопје	50,566	43,763
На 31 декември	4,306,552	4,163,567

11. КРАТКОРОЧНИ ФИНАНСИСКИ ПОБАРУВАЊА

	Во илјади денари	
	31 декември 2023	31 декември 2022
Дадена бескаматна позајмица на синдикална организација	519	563
Намалено за исправка поради обезвреднување	-	-
	519	563

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2023 година

12. ПАРИ И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ

	Во илјади денари	
	31 декември 2023	31 декември 2022
Денарски сметки кај домашни банки	55,669	44,717
Девизни сметки кај домашни банки	10	-
Наменски средства во денари кај домашна банка за проектирање и изградба на пречистителна станица за отпадни води Скопје (Белешка 15)	603,500	-
Готовина во благајна	44	49
	659,223	44,766

13. КАПИТАЛ И РЕЗЕРВИ

Основна главнина

Согласно изводот од тековната состојба од Централниот Регистар на Република Северна Македонија вредноста на основната главнина не е утврдена, додека во сметководствената евиденција на Претпријатието вредноста на основната главнина на 31 декември 2023 и 2022 година изнесува 1,933,711 илјади денари. Единствен сопственик на Претпријатието е Советот на Град Скопје.

Останат капитал

Со состојба на 31 декември 2023 и 2022 година, останатиот капитал во износ од 38,469 илјади денари се однесува на државен јавен капитал.

Резерви

	Задолжителни резерви	Резерви од објективна вредност на фин. средства расположливи за продажба	Инвестициски резерви	Вкупно
1 јануари 2022	394,436	642	211,117	606,195
Распределба на резерви од реинвестирана добивка	-	-	(314)	(314)
31 декември 2022	394,436	642	210,803	605,881
1 јануари 2023	394,436	642	210,803	605,881
Останати усогласувања	-	-	-	-
31 декември 2023	394,436	642	210,803	605,881

Инвестициски резерви

Инвестициските резерви се користат за извршување инвестициски вложувања од добивката за развојни цели, односно вложувањата во недвижности, постројки и опрема, за подобрување на снабдувањето со вода и услугите. Даночната основа се намалува за износот на извршените вложувања од добивката од претходната година (реинвестирана добивка). Доколку Претпријатието ги отуѓи средствата со кои се стекнала преку реинвестирање на добивката во рок од пет години од денот во кој е извршено инвестициското вложување, го должи данокот кој би го платила кога не би го користела ослободувањето. Управниот одбор на годишно ниво создава инвестициски план и согласно донесува одлуки за инвестициите.

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
 31 декември 2023 година

14. ПОЗАЈМИЦА

	Во илјади денари	
	31 декември 2023	31 декември 2022
Долгорочна позајмица од домашна банка		
Комерцијална Банка АД Скопје		
одобрен износ 450,000 илјади денари, рок на доспевање: 1 јануари 2025, фиксна каматна стапка 3.9% р.а., намена: финансирање на проект доизградба на управна зграда	52,398	104,796
Вкупно позајмица	52,398	104,796
Од кои:		
Тековна доспеаност	52,398	52,398
Долгорочен дел	-	52,398

Финансиски договорни обврски

Согласно склучениот договор за кредит со Комерцијална банка АД Скопје, Претпријатието е должно, во текот на целиот период на отплата на долгот, да ги одржи следниве финансиски показатели:

- а. Показател на вкупна задолженост на фирмата со кредити во однос на капиталот 2:1
 б. Показател на задолженост во однос на сервисирање на долг над 1

Остварените показатели согласно одредбите на горенаведениот договор е како што следува:

Остварен показател	31 декември 2023	31 декември 2022
а. Показател на вкупна задолженост на фирмата со кредити во однос на капиталот	0.02	0.03
б. Показател на задолженост во однос на сервисирање на долг	3.50	4.66

15. ОДЛОЖЕНИ ПРИХОДИ ОД ДОНАЦИИ

	Во илјади денари	
	31 декември 2023	31 декември 2022
Донации од поранешни години, претходно евидентирани како државен капитал		
Мрежа во Визбегово (2001)	16,055	16,903
Водоводна мрежа на ул. Првوماјска (2002)	355	375
Батинци (2003)	27,370	28,203
Горна Матка (2003)	13,082	13,894
Волково (2003)	68,241	73,021
Опрема за мерење на квалитет на вода (2013)	4,976	5,374
Донации добиени во 2007 година		
Преотстапена водоводна мрежа и објекти од Макс Тренд 2000 Скопје	401	426
Донации добиени во 2013 година		
АПС Бутел	4,807	5,083
Резервоар Ракотинци	2,612	2,762
Јапонска донација Радишани	52,449	55,499
Донации добиени во 2017 година		
Водоводна мрежа на Пинтија (2017)	40,870	42,412
Донации добиени во 2018 година		
Пумпни станици за питки води Арнакија	4,786	4,955
Пумпни станици за отпадни води ФПС Горно Лисиче	17,867	19,754
Донации добиени во 2020 година		
Апарат HAWLOMAT за бушење цевки под притисок	-	253
Донации добиени во 2023 година		
Пречистителна станица за отпадни води Скопје (Белешка 12)	603,500	-
	851,371	268,914

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
 31 декември 2023 година

15. ОДЛОЖЕНИ ПРИХОДИ ОД ДОНАЦИИ (продолжение)

Промените во сметката одложени приходи од донации е како што следува:

	Во илјади денари	
	31 декември 2023	31 декември 2022
На 1 јануари	268,914	286,011
Примени донации	603,500	-
Амортизација на материјални средства примени преку донации (Белешка 18)	(15,043)	(17,097)
На 31 декември	857,371	268,914

16. ОБВРСКИ КОН ДОБАВУВАЧИ И ОСТАНАТИ ОБВРСКИ

	Во илјади денари	
	31 декември 2023	31 декември 2022
Обврски кон добавувачи		
- Домашни	389,508	425,783
- Странски	-	288
	389,508	426,071
Обврски во име и за сметка на други правни субјекти		
Обврски кон ЈП Комунална Хигиена	191,699	139,951
Обврски кон ЈП Паркови и Зеленило	115,426	129,492
	307,125	269,443
Останати обврски		
Евиденција на утужени побарувања што се однесуваат на ЈП Комунална хигиена-Скопје (Белешка 10)	802,353	780,743
Евиденција на утужени побарувања што се однесуваат на ЈП Паркови и зеленило-Скопје (Белешка 10)	773,685	523,785
Обврски за Фонд за води	222,299	208,928
Обврски кон вработените	33,118	30,006
Обврски за примени аванси	33,518	28,805
Обврски за пресметани аванси (Белешка 10)	1,057,429	-
Обврски за кауции и гаранции	24,134	-
Пресметани трошоци	166	385
	2,946,702	1,572,652
	3,643,335	2,268,166

Обврските кон Фонд за води при Министерството за животна средина и просторно планирање на РСМ во износ од 222,299 илјади денари (2022: 208,928 илјади денари) се однесуваат на надоместок кој Претпријатието треба да го плати согласно Закон за водите („Службен весник на Република Македонија“ бр. 87/08, 6/09, 161/09, 83/10, 51/11, 44/12, 23/13, 163/13, 180/14, 146/15 и 52/16 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 151/21). Слично како и во претходните периоди на известување, во текот на 2023 година од страна на Државен инспекторат за животна средина (првостепен орган) во неколку наврати беше издаден Записник за извршен инспекциски надзор со кое е наведено дека Претпријатието е должно на месечно ниво да го уплаќа наплатениот надоместок на трезорската сметка и е задолжено во рок од деведесет дена да постапи според условите од добиените дозволи, на кое по поднесени жалби од страна на Претпријатието, Државната комисија за одлучување во втор степен во областа на инспекцискиот надзор и прекршочната постапка (второстепен орган) ги уважуваше жалбите и предметот го враќаше на повторна постапка пред првостепениот орган, поради нецелосно утврдување на фактичката состојба. Имајќи предвид дека за периодот од 2012 до 2023 година, првостепениот орган вршеше инспекциски надзор и донесе решенија кои со одлуки на второстепениот орган беа поништени и укинати, како и дека за овој период првостепениот орган покрена и прекршочни постапки пред надлежните судови, со кои беа донесени пресуди за ослободување од одговорност, раководството на Претпријатието смета дека се работи за веќе пресудена работа и дека првостепениот орган не може повторно да го задолжува Претпријатието и да поведува постапки по истата основа.

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
 31 декември 2023 година

17. ПРИХОДИ ОД ПРОДАЖБА

	Во илјади денари	
	2023	2022
<i>Приходи од продажба на вода</i>		
Домаќинства	887,437	890,908
Правни субјекти	536,263	532,556
	1,423,700	1,423,464
<i>Приходи од услуги</i>		
Домаќинства	4,254	5,182
Правни субјекти	13,556	15,273
	17,810	20,455
	1,441,510	1,443,919

Дел од приходите од продажба на вода се признаваат врз основа на проценка на вредноста на дистрибуираните количини со примена на податоци од претходни периоди при што не е направено усогласување со фактички дистрибуираните количини на вода за известувачкиот период.

18. ОСТАНАТИ ОПЕРАТИВНИ ПРИХОДИ

	Во илјади денари	
	2023	2022
Приход од наплата на претходно отпишани побарувања (Белешка 10)	121,846	88,666
Приходи од услуги	25,774	21,257
Приходи од судски, нотарски и трошоци за извршување	16,202	17,675
Приход од ослободување на разграничени донации (Белешка 15)	15,043	17,097
Приходи од капитализација на софтвер, кои во претходни години биле признати како оперативни трошоци (Белешка 6)	-	8,820
Приходи од донации кои не се разграничуваат за следни периоди	-	1,035
Приходи од отпис на обврски	1,819	1,818
Приходи од осигурителни компании	680	925
Наемнини	151	64
Останати приходи	5,016	2,535
	186,531	159,892

Приходите од услуги во износ од 25,774 илјади денари се однесуваат на префактурирани трошоци на Претпријатието врз основа на бруто плати на вработените ангажирани за наплата на услугите во име и за сметка на ЈП Комунална хигиена-Скопје и ЈП Паркови и зеленило-Скопје.

19. ТРОШОЦИ ЗА СУРОВИНИ И ДРУГИ МАТЕРИЈАЛИ

	Во илјади денари	
	2023	2022
Потрошена енергија, нафта и гориво	185,265	219,754
Потрошени на резервни делови	52,943	52,551
Отпис на ситен инвентар	18,210	15,642
Потрошени материјали и резервни делови за инвестиционо одржување	37,143	22,849
Потрошени останати материјали	3,497	2,937
	297,058	313,733

20. УСЛУГИ

	Во илјади денари	
	2023	2022
Интелектуални услуги	45,807	37,364
Услуги за одржување	35,481	52,994
Услуги по договор за вработување	29,740	30,520
Услуги за печатење	5,988	4,692
Надомест на лиценци	268	1,038
Услуги за квалитет и тестирање на вода	4,719	9,820
Останати услуги	3,990	4,155
	125,993	140,583

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2023 година

21. ТРОШОЦИ ЗА ВРАБОТЕНИТЕ

	Во илјади денари	
	2023	2022
Нето плата	463,095	413,482
Придонеси и даноци од плата	241,809	213,641
Регрес за годишен одмор	28,120	22,092
Трошоци за отпремнини	2,578	3,267
Јубилејни награди и новогодишен надоместок	361	822
Помош на вработените во случај на несреќа	1,234	547
	737,197	653,851

Трошоците за регрес за годишен одмор на вработените на Претпријатието за годината што завршува на 31 декември 2023 година во износ од 28,120 илјади денари во целост се однесуваат на исплатен дел од надоместок за регрес за годишен одмор на вработени за периоди пред 2023 година. Дополнително, Претпријатието не евидентираше трошоци за регрес за годишен одмор на вработени кои се однесуваат на тековната 2023 година, согласно Одлуката на Управниот одбор на Претпријатието бр. 0202-8532/9 од 3 октомври 2023 година.

22. ОСТАНАТИ ОПЕРАТИВНИ РАСХОДИ

	Во илјади денари	
	2023	2022
Трошоци за вода, комуналии и зеленило	4,310	4,754
Банкарски услуги	4,043	2,832
ПТТ и транспортни трошоци	4,478	4,648
Судски трошоци	3,742	2,753
Надомест на членовите на управен и надзорен одбор	1,277	2,543
Трошоци за агентски провизии	1,886	2,027
Премии за осигурување	3,899	2,243
Трошоци за репрезентација	661	484
Кусоци по попис	60	1,820
Даноци, придонеси и членарина кои не зависат од резултатот	1,276	1,340
Неотпишана вредност на расходуванa опрема (Белешка 5)	1,181	801
Трошоци за здравствени прегледи	1,304	1,307
Трошоци за образование и усовршување и посета на саеми	340	1,002
Наемнини	723	595
Трошоци за пропаганда, реклама и репрезентација	490	475
Донации и спонзорства	43	18
Трошоци за службени патувања	165	261
Вредносно усогласување на залихите	555	120
Расходи од усогласување со објективна вредност (Белешка 8)	17	-
Трошоци за геодетски елаборати	2	-
Останати оперативни расходи	45,260	20,003
	75,712	50,026

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
 31 декември 2023 година

23. ФИНАНСИСКИ ПРИХОДИ И РАСХОДИ

	Во илјади денари	
	2023	2022
Приходи		
Приходи од камати		
- Приходи од камати од наплатени отпишани побарувања од правни лица	68,387	2,352
- Приходи од камати за ненавремена наплата на побарувања од правни лица	7,341	2,792
- Приходи од камати за ненавремена наплата на побарувања од домаќинства	11,806	4,489
- Приходи од камати од наплатени отпишани побарувања од домаќинства	3,205	3,952
- Приходи од камати од комерцијални банки	7	45
	90,746	13,630
Расходи		
Расходи по камати за позајмици и ненавременно плаќање на обврски	(32,483)	(6,853)
- Негативни курсни разлики	(2)	(1)
	(32,485)	(6,854)

24. ДАНОК НА ДОБИВКА

Усогласувањето на данокот од добивка со добивката според Извештајот за сеопфатната добивка е како што следува:

	Во илјади денари	
	2023	2022
Добивка пред оданочување	1,427	6,905
Усогласување за:		
Непризнати трошоци за даночни цели	296,586	246,406
Даночна основа	298,013	253,311
Намалување на даночна основа	(74,476)	(51,530)
Даночна основа по намалување	223,537	201,781
Даночна стапка	10%	10%
Тековен данок на добивка	22,354	20,178
<i>Ефективна даночна стапка</i>	1566.50%	292.22%

Намалувањето на даночната основа во износ од 74,476 илјади денари за годината што завршува на 31 декември 2023 во целост се однесува на наплатени отпишани побарувања за кои во претходниот период беше зголемена даночната основа.

25. НЕИЗВЕСНИ И ПРЕЗЕМЕНИ ОБВРСКИ И НЕИЗВЕСНИ СРЕДСТВА

Судски спорови

Со состојба на 31 декември 2023, покренати се 57 (2022: 95 судски постапки) против Претпријатието кои изнесуваат 90,836 илјади денари (2022: 78,313 илјади денари), од кои за 87,635 (2022: 46,464 илјади денари), правните застапници во своите дописи се изјаснија дека судските спорови ќе завршат на штета Претпријатието.

На датумот на овие финансиски извештаи, не се евидентирани било какви резервирања од потенцијални загуби по основ на судски спорови. Раководството редовно ги анализира можните ризици од загуби по основ на судски спорови.

Со состојба на 31 декември 2023 година, Претпријатието има покренато судски постапки против домаќинства и правни лица за наплата на побарувања на износ од околу 3,800 милиони денари.

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2023 година

25. НЕИЗВЕСНИ И ПРЕЗЕМЕНИ ОБВРСКИ И НЕИЗВЕСНИ СРЕДСТВА (продолжение)

Капитални обврски

Не се евидентирани капитални обврски на денот на известување кои не се веќе признати во овие финансиските извештаи.

Заложени средства

Прегледот во продолжение ги анализира деталите на заложените средства (Белешка 5 и 14):

<u>31.12.2023</u>		Процент	Процент	Нето
Примател на залогот	Опис на недвижноста	износ во ЕУР	износ во илјади денари	евидентира на вредност во илјади денари
Комерцијална банка АД Скопје	Деловен објект на ул. Лазар Личеноски б.б. Скопје (идна градба) на КП 9551/4 со вкупна површина од 8,948 м2 евидентиран во Имотен Лист бр. 104769 КО Центар 1 и подвижен имот во функција на деловниот објект даден под хипотека	7,661,400	471,138	440,691

<u>31.12.2022</u>		Процент	Процент	Нето
Примател на залогот	Опис на недвижноста	износ во ЕУР	износ во илјади денари	евидентира на вредност во илјади денари
Комерцијална Банка АД Скопје	Деловен објект на ул. Лазар Личеноски бб Скопје (идна градба) на КП 9551/4 со вкупна површина од 8,948 м2 евидентиран во Имотен Лист бр. 104769 КО Центар 1 и подвижен имот во функција на деловниот објект даден под хипотека	7,661,400	471,124	453,483

Даночни обврски

Со состојба на 31 декември 2023 и 2022 година, деловните книги и евиденцијата на Претпријатието за данок на додадена вредност и за персонален данок не беа предмет на даночна контрола од страна на надлежните даночни власти. Последователно, дополнителните даноци и други давачки кои би можеле да произлезат доколку таква контрола биде извршена во последователните периоди, во овој момент не можат да бидат проценети со разумна сигурност.

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2023 година

26. ТРАНСАКЦИИ СО ПОВРЗАНИ СУБЈЕКТИ

Како поврзани субјекти на Претпријатието се сметаат Советот на Град Скопје - основачот на Претпријатието како и друштвата/претпријатијата основани од страна на истиот. Прегледот во продолжение го прикажува обемот и состојбите од трансакциите со поврзаните субјекти.

	Во илјади денари			
	31 декември 2023 година			
	Побарувања	Обврски	Приходи	Трошоци
ЈП Комунална Хигиена	968,405	994,052	41,147	1,246
ЈП Паркови и зеленило	636,787	889,111	10,789	-
ЈП Улици и патишта	458	-	33	88
Јавно сообраќајно претпријатие	10,236	-	4,872	457
ЈП Градски паркинг	52	4	509	8
Град Скопје	3,613	-	4,563	86
ЈП Депонија Дрисла	-	-	47	917
ЈП Лајка	395	-	250	61
Клучен раководен кадар	-	-	-	3,819
	1,619,946	1,883,167	62,210	6,682

	Во илјади денари			
	31 декември 2022 година			
	Побарувања	Обврски	Приходи	Трошоци
ЈП Комунална Хигиена	925,855	920,694	33,665	1,386
ЈП Паркови и зеленило	606,986	653,277	9,798	11
ЈП Улици и патишта	429	-	2,709	-
Јавно сообраќајно претпријатие	6,274	-	25	-
ЈП Градски паркинг	40	2	5,271	81
Град Скопје	1,389	3	372	6
ЈП Депонија Дрисла	16	-	167	-
ЈП Лајка	171	-	41	975
Клучен раководен кадар	-	-	-	2,519
	1,541,160	1,573,976	52,048	4,978

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2023 година

27. УПРАВУВАЊЕ СО ФИНАНСИСКИ РИЗИЦИ

27.1 Фактори на финансиски ризици

Деловните активности на Претпријатието се изложени на различни ризици од финансиски карактер, вклучувајќи кредитен ризик и ризиците поврзани со ефектите од промените во девизните курсеви и каматните стапки. Управувањето со ризици на Претпријатието се фокусира на непредвидливоста на пазарите и се стреми кон минимализирање на потенцијалните негативни ефекти врз успешноста на деловното работење на Претпријатието.

Управувањето со ризици на Претпријатието го врши Управниот Одбор врз основа на претходно одобрени пишани политики и процедури кои го опфаќаат целокупното управување со ризици, како и специфичните подрачја, како што се ризикот од курсни разлики, ризикот од каматни стапки, кредитниот ризик, употребата на соодветни хартии од вредност и вложување на вишок ликвидни средства.

27.2 Пазарни ризици

Пазарен ризик е ризик од промени во пазарни цени, курсевите на странските валути и каматните стапки кои имаат влијае на приходите на Претпријатието или на вредноста на финансиските инструменти. Целта на управување со пазарен ризик е управување и контрола на изложеноста на пазарен ризик во прифатливи рамки и оптимизирање на поврат на средствата.

Ризик од курсни разлики

Ризикот од курсни разлики се јавува онаму каде постојат побарувања и обврски деноминирани во странски валути. Претпријатието не користи инструменти за обезбедување од ризик од курсни разлики. Раководството на Претпријатието е одговорно за одржување на соодветна нето позиција за секоја валута поединечно, како и вкупно за сите валути.

Претпријатието нема значителна изложеност на ризик од курсни разлики на датумите на известување. Трансакциите во најголема мера се извршуваат во домашната валута – Денар.

Ризик од промена на каматни стапки врз паричните текови и објективната вредност

Ризик од промена на каматни стапки претставува ризик дека објективната вредност или идните парични текови на финансиските инструменти ќе имаат промени поради промени во вредноста на пазарните каматни стапки. Претпријатието не е значајно изложено на ризици поради промени на пазарните каматни стапки, поради фактот што позајмиците и другите обврски, како и пласмани на финансиски средства со варијабилна каматна стапка. Раководството на Претпријатието е во најголема мера одговорно за дневно следење на состојбата на ризикот од промена на каматни стапки и одредува лимити за намалување на потенцијалот од каматна неусогласеност.

Следната табела ја прикажува изложеноста на Претпријатието на ризици од промена на каматни стапки:

	Во илјади денари	
	31 декември 2023	31 декември 2022
Финансиски средства		
<i>Некаматносни:</i>		
Вложувања во хартии од вредност	1,633	1,650
Побарувања од купувачи и останати побарувања	602,094	508,206
Побарувања во име и за сметка на други правни субјекти	261,309	228,313
Останати побарувања	24	47
Побарувања од вработени	3,497	3,470
Пари и парични еквиваленти	44	49
Краткорочни финансиски побарувања	519	563
<i>Каматносни (фиксна каматна стапка):</i>		
Пари и парични еквиваленти	659,179	44,717
	1,528,299	787,015

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2023 година

27. УПРАВУВАЊЕ СО ФИНАНСИСКИ РИЗИЦИ (продолжение)

27.2 Пазарни ризици (продолжение)

	Во илјади денари	
	31 декември 2023	31 декември 2022
Финансиски обврски		
<i>Некаматносни:</i>		
Обврски кон добавувачи	389,508	426,061
Обврски во име и за сметка на други правни субјекти	307,125	269,443
Обврски кон вработените	33,118	30,006
Обврски за Фонд за води	222,299	208,928
Обврски за кауции и гаранции	24,134	-
<i>Каматносни (фиксна каматна стапка):</i>		
Позајмица	52,398	104,796
	1,028,582	1,039,244

Анализа на сензитивноста на каматни стапки

	Во илјади денари	
	31 декември 2023	31 декември 2022
Со променлива каматна стапка	-	-

Позитивниот односно негативниот износ означува зголемување/намалување на добивката или останатиот капитал, кој што се јавува во случај доколку каматните стапки би биле повисоки/пониски за 2%. На 31 декември 2023 година, Претпријатието не поседува финансиски инструменти со променлива каматна стапка.

27.3 Кредитен ризик

Кредитниот ризик се однесува на ризикот другата договорна страна да не ги исполни своите договорни обврски, што ќе резултира со финансиски загуби за Претпријатието. Побарувањата на Претпријатието не се обезбедени со било какви меници, гаранции или друг вид на колатерал.

Претпријатието нема значителна концентрација на кредитен ризик поради големиот број на клиенти и нивните различни деловни профили.

Максималната изложеност на Претпријатието на кредитен ризик е ограничена на евидентираната вредност на финансиските средства признаени на датата на извештајот на финансиската состојба, кои се прикажани во следната табела:

	Во илјади денари	
	31 декември 2023	31 декември 2022
<u>Класи на финансиски средства - сметководствена вредност</u>		
<i>Расположливи за продажба</i>		
Финансиски средства расположливи за продажба	1,633	1,650
<i>Кредити и побарувања:</i>		
Побарувања од купувачи	602,094	508,206
Побарувања во име и за сметка на други правни субјекти	261,309	228,313
Останати побарувања	24	47
Побарувања од вработени	3,497	3,470
Краткорочни финансиски побарувања	519	563
Пари и парични еквиваленти	659,223	44,766
	1,528,299	787,015

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2023 година

27. УПРАВУВАЊЕ СО ФИНАНСИСКИ РИЗИЦИ (продолжение)

27.4 Управување со ликвидносниот ризик

Претпазливо управување со ризик од ликвидност имплицира одржување на доволно готовина и ликвидни хартии од вредност, потоа расположливост на извори на средства преку соодветно обезбедување на кредити и можност за навремена наплата, во рамките на одредените услови, на износите на побарувањата од купувачи. Раководството на Претпријатието е во најголема мера одговорно за дневно следење на состојбата на ризикот од ликвидност.

Табелите во продолжение ја прикажуваат преостанатата договорена доспеаност на обврските на Претпријатието. Табелите се подготвени врз основа на нивните недисконтирани готовински текови.

	Во илјади денари 31 декември 2023				
	Од 1 до 12 месеци	Од 1 до 2 години	Од 2 до 5 години	Над 5 години	Вкупно
Обврски кон добавувачи	389,508	-	-	-	389,508
Обврски во име и за сметка на други правни субјекти	307,125	-	-	-	307,125
Обврски кон вработените	33,118	-	-	-	33,118
Обврски за Фонд за води	222,299	-	-	-	222,299
Обврски за кауции и гаранции	24,134	-	-	-	24,134
Позајмица	52,398	-	-	-	52,398
	1,028,582	-	-	-	1,028,582

	Во илјади денари 31 декември 2022				
	Од 1 до 12 месеци	Од 1 до 2 години	Од 2 до 5 години	Над 5 години	Вкупно
Обврски кон добавувачи	426,071	-	-	-	426,071
Обврски во име и за сметка на други правни субјекти	269,443	-	-	-	269,443
Обврски кон вработените	30,006	-	-	-	30,006
Обврски за Фонд за води	208,928	-	-	-	208,928
Обврски за кауции и гаранции	-	-	-	-	-
Позајмица	52,398	52,398	-	-	104,796
	986,846	52,398	-	-	1,039,244

27.5 Ризик при управување со капитал

Целите на Претпријатието при управување со капиталот се овозможување на Претпријатието да продолжи со своите деловни активности според принципот на континуитет со цел да обезбеди бенефиции за сите заинтересирани страни, како и да одржи оптимална структура на капиталот со цел намалување на трошокот на капиталот.

Показател на задолженост

Структурата на изворите на финансирање на Претпријатието се состои од обврски спрема добавувачите, пари и парични еквиваленти и главнина, која се состои од основна главнина, останат капитал, резерви и акумулирана добивка.

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2023 година

27. УПРАВУВАЊЕ СО ФИНАНСИСКИ РИЗИЦИ (продолжение)

27.5 Ризик при управување со капитал (продолжение)

Показателот на задолженоста на крајот на годината е прикажан како што следува:

	Во илјади денари	
	31 декември 2023	31 декември 2022
Позајмица	52,398	104,796
Парични средства и еквиваленти, намалено за наменски средства	(55,723)	(44,766)
Нето обврски	(3,325)	60,030
Капитал	3,001,719	3,022,648
	(0.11%)	1.99%

27.6 Процена на објективна вредност

Објективна вредност претставува вредност за која едно средство може да биде заменето или некоја обврска подмирена под нормални комерцијални услови. Објективната вредност се одредува врз основа на претпоставка на раководството, зависно од видот на средството или обврската.

27.6.1 Финансиски инструменти евидентирани по објективна вредност

Во следната табела се прикажани финансиските средства измерени според објективната вредност во извештајот за финансиската состојба во согласност со хиерархијата на објективната вредност. Оваа хиерархија ги групира финансиски средства и обврски во три нивоа кои се базираат на значајноста на влезните податоци користени при мерењето на објективната вредност на финансиските средства. Хиерархијата според објективната вредност е одредена како што следува:

- Ниво 1: котираны цени (некоригирани) на активните пазари за идентични средства или обврски;
- Ниво 2: останати влезни податоци, покрај котираните цени, вклучени во Ниво 1 кои се достапни за набљудување за средството или обврската, или директно (т.е. како цени) или индиректно (т.е. изведени од цени); и
- Ниво 3: влезни податоци за средството или обврската кои не се базираат на податоци достапни за набљудување од пазарот

Финансиските средства кои се евидентирани по објективна вредност во Извештајот за финансиската состојба се групирани според нивото на хиерархија на објективната вредност како што следи (во илјади денари):

31 декември 2023	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Вкупно
Средства				
Вложувања во хартии од вредност кај домашни правни субјекти	1,516	-	117	1,633
31 декември 2022	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Вкупно
Средства				
Вложувања во хартии од вредност кај домашни правни субјекти	1,319	-	331	1,650

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2023 година

27. УПРАВУВАЊЕ СО ФИНАНСИСКИ РИЗИЦИ (продолжение)

27.6 Процена на објективна вредност (продолжение)

27.6.1 Финансиски инструменти евидентирани по објективна вредност (продолжение)

Финансиските средства расположливи за продажба се состојат од учества во капиталот на домашни правни субјекти. Евидентирани се по нивната објективна вредност врз основа на нивната пазарна цена на датумот на известување. Следната табела ги покажува промените во текот на годината на финансиските средства расположливи за продажба класифицирани во ниво 3:

	Во илјади денари	
	31 декември 2023	31 декември 2022
На 1 јануари	134	134
Расходи од усогласување со објективна вредност	(17)	-
На 31 декември	117	134

27.6.2 Финансиски инструменти кои не се евидентирани по објективна вредност

Разликата помеѓу сметководствената вредност и објективната вредност на оние финансиски средства и обврски кои во Извештајот за финансиска состојба не се евидентирани според објективна вредност се прикажани во табелата подолу:

	Во илјади денари			
	Објективна вредност		Сметководствена вредност	
	31 декември 2023	31 декември 2022	31 декември 2023	31 декември 2022
Средства				
Побарувања од купувачи	602,094	508,206	602,094	508,206
Побарувања во име и за сметка на други правни субјекти	261,309	228,313	261,309	228,313
Останати побарувања	24	47	24	47
Побарувања од вработени	3,497	3,470	3,497	3,470
Краткорочни финансиски побарувања	519	563	519	563
Парични средства и еквиваленти	659,223	44,766	659,223	44,766
Вкупни средства	1,526,666	785,365	1,526,666	785,365

	Во илјади денари			
	Објективна вредност		Сметководствена вредност	
	31 декември 2023	31 декември 2022	31 декември 2023	31 декември 2022
Обврски				
Обврски кон добавувачи	389,508	426,071	389,508	426,071
Обврски во име и за сметка на други правни субјекти	307,125	269,443	307,125	269,443
Обврски кон вработените	33,118	30,006	33,118	30,006
Обврски за Фонд за води	222,299	208,928	222,299	208,928
Обврски за кауции и гаранции	24,134	-	24,134	-
Позајмици	52,398	104,796	52,398	104,796
Вкупни обврски	1,028,582	1,039,244	1,028,582	1,039,244

27.6.3 Кредити и побарувања

Кредитите и побарувањата се евидентираат по амортизирана набавна вредност намалена за резервирање поради обезвреднување. Нивната објективна вредност соодветствува на евидентираната вредност, поради нивната краткорочна доспеаност.

Останати финансиски средства

Објективната вредност на монетарните средства што вклучуваат парични средства и еквиваленти се смета дека е приближна на нивната сметководствена вредност поради тоа што се со доспеаност помала од 3 месеци.

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2023 година

27. УПРАВУВАЊЕ СО ФИНАНСИСКИ РИЗИЦИ (продолжение)

27.6.4 Обврски спрема доверителите и обврски по кредити

Сметководствената вредност на обврските по кредити е приближна на нивната објективна вредност поради променливите каматни стапки и нивните промени согласно пазарните услови. Сметководствената вредност на обврските спрема добавувачите соодветствува на нивната објективна вредност поради тоа што се со доспеаност помала од 3 месеци.

28. НАСТАНИ ПО ДАТУМОТ НА ИЗВЕСТУВАЊЕ

Нов Правилник за водење сметководство

На 3 април 2024 година, донесен е нов Правилник за водење сметководство ("Службен весник" 75/2024) во кој се објавени Меѓународните сметководствени стандарди (МСС), Меѓународните стандарди за финансиско известување (МСФИ), заедно со толкувањата на Постојниот комитет за толкување (ПКТ) и толкувањата на Комитетот за толкување на меѓународното финансиско известување (КТМФИ), утврдени и издадени од Одборот за меѓународни сметководствени стандарди (ОМСС) заклучно со 1 јануари 2023 година. Овој правилник ќе стапи во примена од 1 јануари 2025 година, освен МСФИ 17 Договори за осигурување кој ќе се применува од 1 јануари 2028 година.

Нема други настани по периодот на известување кои бараат корекција или дополнително обелоденување во финансиските извештаи за годината што завршува на 31 декември 2023 година.

ПРИЛОГ 1 - ГОДИШЕН ИЗВЕШТАЈ

ПРИЛОГ 2 - ГОДИШНА СМЕТКА